

Republika Srbija,
MINISTARSTVO ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE
Odeljenje za procenu uticaja na životnu sredinu
Omladinskih brigada 1
Novi Beograd

ZAHTEV

Za odlučivanje o potrebi procene uticaja na životnu sredinu projekta:

BAGEROVANJE REČNOG NANOSA

IZ KORITA REKE DRINE

stacionaže 23+120 km.-23+345 km.

(na kat. parc. br. 13933 i 13934 K.O. Badovinci)

NOSILAC PROJEKTA

„Savremena Gradnja“ DOO Mišar

Ul. Maršala Tita br.29, 15216 Mišar, Šabac

Direktor

Danilo Ignjatović

Decembar 2024. god.

SADRŽAJ

1. PODACI O NOSIOCU PROJEKTA	4
2. OPIS LOKACIJE NAROČITO U POGLEDU OSETLJIVOSTI ŽIVOTNE SREDINE NA GEOGRAFSKOM PODRUČJU MESTA IZVOĐENJA PROJEKTA I PODRUČJU KOJE MOŽE BITI IZLOŽENO UTICAJIMA.....	5
a) postojećeg korišćenja zemljišta.....	9
b) relativnog obima, kvaliteta i regenerativnog kapaciteta prirodnih resursa u datom području	9
v) apsolutnog kapaciteta prirodne sredine, uz obraćanje posebne pažnje na močvare, priobalne zone, planinske i šumske oblasti, posebno zaštićena područja (prirodna i kulturna dobra) i gusto naseljene oblasti	10
3. NAZIV, OPIS I KARAKTERISTIKA PROJEKTA, U TOKU CELOKUPNOG TRAJANJA PROJEKTA, UKLJUČUJUĆI PO POTREBI, I RADOVE NA NJEGOVOM ZATVARANJU, ODNOSNO UKLANJANJU	12
(a) Veličina projekta	12
b) Moguće kumuliranje sa efektima drugih projekata;	14
(v) Korišćenje prirodnih resursa i energije;	15
(g) stvaranje otpada;.....	15
(d) zagađivanje i izazivanje neugodnosti;.....	15
(đ) rizik nastanka udesa, posebno u pogledu supstanci koje se koriste ili tehnika koja se primenjuje, u skladu sa propisima.....	16
4. PRIKAZ RAZUMNIH ALTERNATIVA koje je nosilac projekta razmotrio i najvažnijih razloga za odlučivanje, vodeći pritom računa o uticaju na životnu sredinu	20
5. OPIS ČINILACA ŽIVOTNE SREDINE za koje postoji mogućnost da budu znatno izloženi riziku usled realizacije projekta uključujući:	20
a) stanovništvo	20
b) flora.....	21
v) fauna.....	22
g) zemljište	23
d) voda.....	23
đ) vazduh.....	24
e) klimatski činioci.....	24

ž) građevine.....	24
z) zaštićena prirodna, nepokretna kulturna dobra i arheološka nalazišta.	24
i) pejzaž	24
j) međusobni odnosi navedenih činilaca.....	25
6. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU (neposrednih, sekundarnih, kumulativnih, kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih, stalnih, privremenih, pozitivnih i negativnih).....	26
a) očekivane emisije i očekivane proizvodnje otpada;.....	27
(b) buke, vibracija, jonizujuća i nejonizujuća zračenja, svetlost, toplota;	27
(v) prirode i količine emisija gasova sa efektom staklene bašte;.....	28
(g) korišćenje prirodnih vrednosti, posebno zemljišta, vode, biljnog i životinjskog sveta u toku izvođenja i eksploatacije;	29
(d) kumulativni uticaji projekta i drugih sprovedenih, odobrenih, povezanih ili planiranih projekata.....	30
7. OPIS MERA PREDVIĐENIH U CILJU SPREČAVANJA ILI OTKLANJANJA svakog značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu	32
8. NETEHNIČKI REZIME INFORMACIJA OD 2-7	36
9. PODACI O MOGUĆIM TEŠKOĆAMA (tehnički nedostaci ili nepostojanje odgovarajućeg stručnog znanja i veština) na koje je naišao nosilac projekta.....	37
10. UPITNIK uz zahtev za odlučivanje o potrebi procene uticaja na životnu sredinu	38

1. PODACI O NOSIOCU PROJEKTA

NAZIV: "Savremena Gradnja" DOO Mišar
SEDIŠTE: 15216 Mišar, Šabac
ADRESA: Maršala Tita br.29
TEL: /
FAX: /
E-MAIL: office@sgradnja.rs
MATIČNI BROJ: 20855908
PIB: 107706894
ŠIFRA DELATNOSTI: 4211
DIREKTOR: Danilo Ignjatović

2. OPIS LOKACIJE NAROČITO U POGLEDU OSETLJIVOSTI ŽIVOTNE SREDINE NA GEOGRAFSKOM PODRUČJU MESTA IZVOĐENJA PROJEKTA I PODRUČJU KOJE MOŽE BITI IZLOŽENO UTICAJIMA

Osnovu za istraživanje uticaja na životnu sredinu uvek mora predstavljati konkretna prostorna celina sa svim svojim specifičnostima koje postoje u okviru prethodno utvrđenih prostornih granica i koje se ogledaju u karakteristikama prirodnih i stvorenih činilaca. Nosilac projekta “Savremena Gradnja” DOO iz Mišara vršiće radove na površini od **9.999,08 m²** katastarskih parcela broj 13933 i 13934 K.O.Badovinci, Služba za katastar nepokretnosti Bogatić. Katastarske parcele se po načinu korišćenja vode kao sprudovi, a po vrsti zemljišta kao ostalo zemljište.

Makrolokacija

Badovinci su naseljeno mesto u Srbiji u opštini Bogatić u Mačvanskom okrugu. Prema popisu iz 2002. bilo je 5406 stanovnika (prema popisu iz 1991. bilo je 5640 stanovnika).

U naselju Badovinci živi 4276 punoletnih stanovnika, a prosečna starost stanovništva iznosi 39,6 godina (38,9 kod muškaraca i 40,3 kod žena). U naselju ima 1510 domaćinstava, a prosečan broj članova po domaćinstvu je 3,58. Ovo naselje je velikim delom naseljeno Srbima (prema popisu iz 2002. godine), a u poslednja tri popisa, primećen je pad u broju stanovnika.

Makrolokacija projekta

Eksploataciono polje koje je predmet ovog zahteva nalazi se na približnoj stacionaži reke Drine od rkm.23+120-rkm.23+345 i po vodnim uslovima je definisano sledećim koordinatama:

број тачке	Координатни систем УТМ		Координатни систем ГК7	
	Е	Н	у	х
T1	367490.41	4955628.35	7367881.80	4956605.72
T2	367535.87	4955554.87	7367927.27	4956532.22
T3	367614.36	4955468.16	7368005.78	4956445.49
T4	367613.85	4955428.74	7368005.28	4956406.06
T5	367562.48	4955407.75	7367953.88	4956385.06
T6	367573.11	4955440.57	7367964.52	4956417.89
T7	367547.05	4955479.88	7367938.45	4956457.21
T8	367498.55	4955536.11	7367889.94	4956513.45
T9	367459.29	4955606.31	7367850.67	4956583.67

Predmetno područje se ne nalazi u zaštićenom području za koje je sproveden ili pokrenut postupak zaštite. Ono pripada ekološkom koridoru od međunarodnog značaja – koja je sastavni deo Ekološke mreže Republike Srbije. Nalazi se u granicama potencijalnog Područja posebne zaštite (proposed Special Protection Area, pSPA) pod nazivom „Donje Podrinje“ ekološke mreže Natura 2000. Donje Podrinje spada u međunarodno i nacionalno značajno područje za ptice (IBA / Important Bird Area).

Područje je svrstano u panonsku biljnogeografsku zonu, a flora je podeljena na: vegetaciju šuma, vegetaciju močvara i vegetaciju livada i pašnjaka.

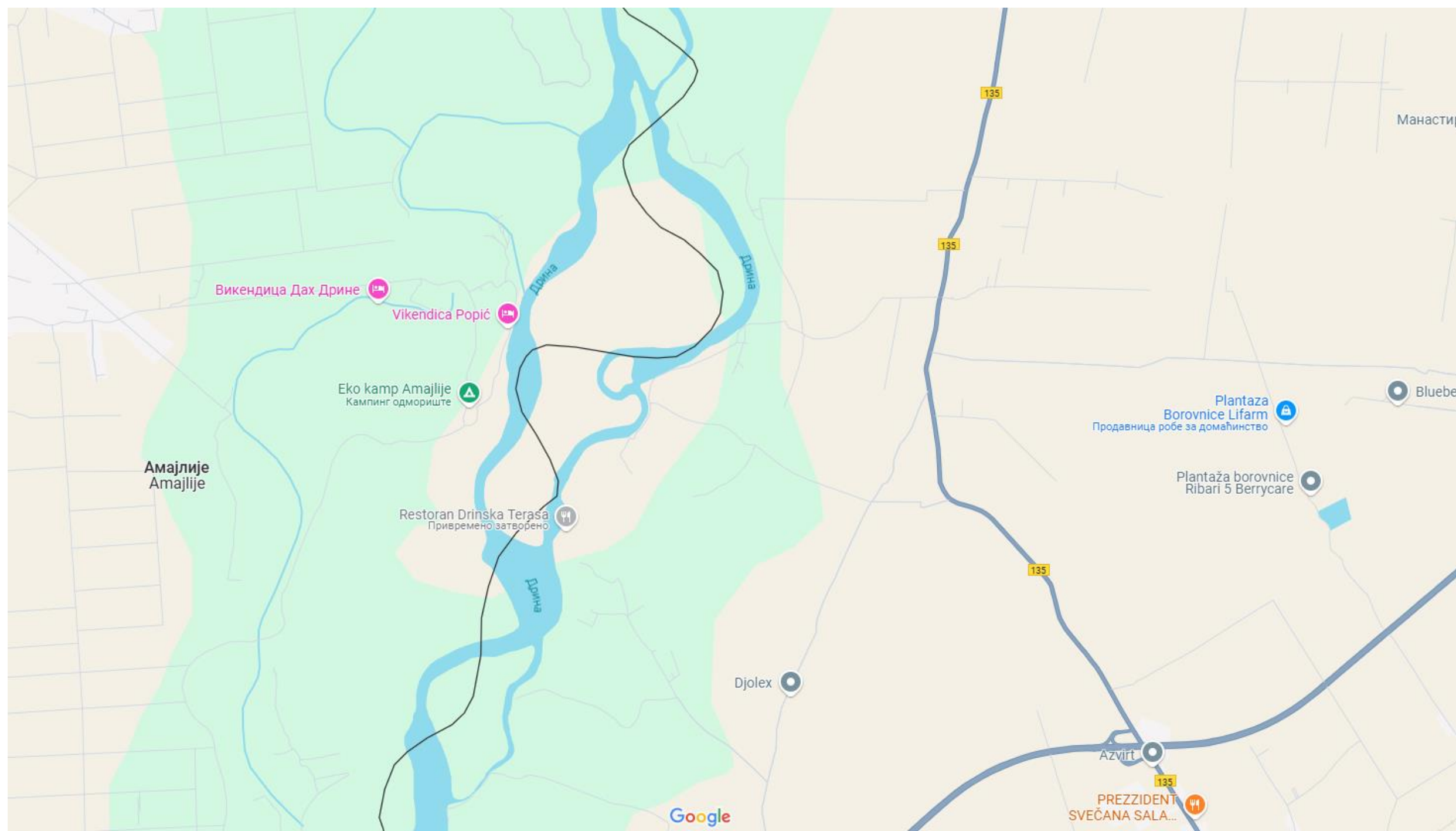
Prema geološkoj karti, na području Opštine (na površini terena) su zastupljene sledeće geološke formacije:

- rečne terase - morfološki su izdvojena tri terasna nivoa; u litološkom pogledu ove terase su izgrađene od peskova i peskovitih alevrita sa proslojcima i sočivima šljunka;
- aluvijalni nanosi - u aluvijalnim naslagama deponovanim u većim vodotocima (Drina i Sava) izdvojene su facije korita, povodnja i mrtvaja.

Na području Opštine zastupljeni su stabilni tereni i to: tereni blagog i umerenog nagiba i tereni uz neregulisane rečne tokove, sa fluvijalnom erozijom i plavljenjem. Najniža tačka se nalazi pored reke Bitve u naselju Glušci (76 m.n.v.) a najviša tačka ima kotu 94 m.n.v. i nalazi se južno, u naselju Badovinci. Visinska razlika iznosi 18 m. Nagibi terena ne prelaze 0,5%.

U opštini Bogatić zemljište predstavlja najznačajniji prirodni potencijal, a poljoprivreda osnovnu privrednu delatnost. Mačva predstavlja poseban pedogeografski mikrojeon, gde su aridna klima i aluvijalni sedimenti i les, kao najčešća litološka podloga presudno uticali na strukturu pedološkog pokrivača.

Najznačajniji vodotoci na području opštine Bogatić su reke Sava i Drina. Manji vodotoci, koji delom protiču teritorijom Opštine su Zasavica, Jerez, Batar i Bitva. Postoji i veliki broj veštačkih vodotoka - melioracionih i odvodnih kanala kojima je teritorija opštine Bogatić ispresecana. Opština Bogatić je bogata podzemnim vodama izuzetnog kvaliteta. Na području Opštine postoji više tipova izdanskih voda, sa velikim rezervama, u različitim geološkim sredinama: freatska izdan u kvartarnim jezersko - aluvijalnim sedimentima, subarterska i arterska izdan u neogenim sedimentima i karstna izdan u krečnjacima, koji su pokriveni neogenim sedimentima.

Putna mreža sa širim okruženjem

Mikrolokacija

Polje za vađenje rečnog nanosa, nalazi se uz desnu obalu korita Drine (stacionaže: od km 23+120 do km 23+345), na parc. br. 13933 i 13934 K.O.Badovinci, Opština Bogatić.

Posmatrani potez nalazi se van korita reke Drine i dužine je 225 m. površine **9.999,08 m²**, predstavlja potencijalno pozajmište rečnog nanosa. Bagerovanje sa njega mora biti kontrolisano, vodeći računa o postojećim i planiranim hidrotehničkim i drugim objektima.

Karakteristika ovog sektora je reka Drina sa velikom količinom nanosa što se ogleda u pojavi velikih nanosa promenljivog karaktera, količina i granulacije. Ovo istaložavanje se dešava u periodu nekoicidencije velikih voda.

Osetljivost životne sredine u datim geografskim oblastima koje mogu biti izložene štetnom uticaju projekta a naročito u pogledu:

a) postojećeg korišćenja zemljišta

Eksploataciono polje (pozajmište materijala), nalazi se na teritoriji K.O. Badovinci, prostire se na ukupnoj dužini od 220 m. površine **9.999,08 m²**, zemljište se koristi tako što se na celoj dužini eksploatacionog polja, u cilju održavanja projektovanih gabarita, vrši iskop hidrauličnim bagerom.

Prema podacima iz katastra katastarske parcele broj 13933 i 13934 K.O. Badovinci po načinu korišćenja i katastarskoj klasi vodi se kao neplodno, a prema vrsti zemljišta kao ostalo.

b) relativnog obima, kvaliteta i regenerativnog kapaciteta prirodnih resursa u datom području

Kapacitet prirodnih resursa u datom području

Prirodni resursi su opšte dobro i zajedničko bogatstvo. Njihovo korišćenje, privredna primena i ekonomsko vrednovanje treba da budu planski usmereni i namenski kontrolisani. Bez obzira na vrstu, strukturu i pojedinačne količine, oni su osnov za predstojeći privredni i ekonomski razvoj svake zemlje, tako i Srbije. Naravno, postoji i deo prirodnih resursa koji mora ostati izvan ekonomskih i privrednih tokova i koji treba da bude sačuvan za buduće generacije, a to posebno važi za one resurse koji se teško obnavljaju i neobnovljive prirodne resurse.

Prema trajanju, prirodni resursi mogu biti:

- neobnovljivi resursi (mineralne sirovine)
- **obnovljivi resursi** (zemljište, vode, flora, i fauna na kopnu i moru, kao i neki nemetali npr. **šljunak i pesak**, kao i morske soli)

Takođe, izuzetno je značajna i obnovljiva energija, jer se obnavlja približno istom brzinom kojom se eksploatiše. U obnovljive energetske izvore spadaju:

- hidroenergija,
- geotermalna energija,
- solarna (sunčeva) energija,
- energija vetra,
- energija biomase,
- energija plime i talasa.

Korišćenje obnovljivih energetskih izvora je od izuzetnog značaja za svaku zemlju. Značaj se ogleda u štednji neobnovljivih energetskih izvora i zaštita životne sredine.

Predmetno područje je naročito interesantno sa aspekta obnovljivih resursa a to su rečni pesak i šljunak i obnovljive energije koja se ogleda u hidroenergetskom potencijalu.

Eksploatacija materijala iz korita i priobalja Drine u lične, komercijalne svrhe i za građevinske potrebe, veoma je razvijena po posmatranom sektoru ovog vodotoka. Imajući u vidu strukturu aluviona u pojasu rečnog korita i priobalja, kao i kvalitet materijala, ova zona se može tretirati kao značajan obnovljivi prirodni resurs građevinskog materijala.

Pri tome treba voditi računa da eksploatacija nanosa (peska ili šljunka) nikako ne može da bude jedina namena priobalja Drine, nego se moraju imati u vidu ostali potencijalni korisnici ovog prostora. To znači da eksploatacije materijala iz ovog pojasa mora biti usklađena sa interesima ostalih korisnika i delatnosti-poljoprivrede, šumarstva, komunalnih objekata i infrastructure, potencijalnih industrijskih objekata i dr. Posebno treba naglasiti neophodnost usklađivanja eksploatacije sa zahtevima zaštite životne sredine i ekološkim kriterijumima.

v) apsolutnog kapaciteta prirodne sredine, uz obraćanje posebne pažnje na močvare, priobalne zone, planinske i šumske oblasti, posebno zaštićena područja (prirodna i kulturna dobra) i gusto naseljene oblasti

Stanje i apsorpcioni kapacitet životne sredine na analiziranom području

Opšta ocena je da su kvalitet vazduha, vode i zemljišta na analiziranom području u najvećoj meri očuvani. Obilaskom lokacije i uvidom na terenu i korišćenjem raspoloživih podataka se dolazi do sledećih zaključaka:

- kvalitet vazduha je očuvan. Zagađenje vazduha prisutno je u naseljima po obodu područja, (SO₂, čestice prašine, čađi). Obzirom na mali emisioni potencijal prisutnih potencijalnih zagađivača reč je o vrednostima koje su u granicama maksimalno dozvoljenih koncentracija (MDK),
- kvalitet površinskih voda je u većem delu područja očuvan. Ipak, kvalitet vode reke Drine, ne odgovara po svim kriterijumima zahtevanoj klasi (na prelazu između zahtevane i lošije klase).
- Zemljište je ugroženo neodgovarajućom obradom zemljišta, upotrebom veštačkih đubriva i sredstava za zaštitu bilja, erozijom, i nekontrolisanim odlaganjem otpada, kao i zagađivanjem zonama privremenih pozajmišta šljunka, bez odgovarajuće revitalizacije i rekultivacije.
- Negativan uticaj buke je lokalnog karaktera, dok uticaj jonizujućeg zračenja i radioaktivne kontaminacije ne postoji.
- Kvalitet prirodne i životne sredine je očuvan, kao i stanje biljnog i životinjskog sveta i zdravlje ljudi., a nju obuhvataju poplavne aluvijalne šume mekih lišćara, u prvom redu vrba i topola. Prirodne fitocenoze su u direktnoj vezi sa nivoom vode u rečnom koritu Drine i karakteristikama zemljišne podloge. Na glinovito - peskovitom tlu razvijaju se asocijacije *Salicetum Albae*, *Populetum Nigrae*, *Populetum Albae*. Na dugo do povremeno plavljenim i relativno suvljim zemljištima *Salicetum albae* i *Populetum albae*.

Međutim, indikatori “kvaliteta življenja” koji zavise i usko su povezani stepenom socio-ekonomske razvijenosti imaju negativan predznak (komunalna opremljenost, zdravstvene službe, kultura, školstvo, sport i rekreacija i dr.).

Iz svega navedenog se može izvući zaključak da je: očuvanost prirodne i životne sredine proporcionalna stepenu neiskorišćenosti prirodnih resursa, odnosno proističe iz malog obima korišćenja resursa i prostora.

Stanje i apsorpcioni kapacitet životne sredine na pozajmištu

Na predmtnoj lokaciju nisu vršena sistematska merenja kvaliteta vazduha, zemljišta, buke i voda.

Analizom podataka, za elemente za koje postoje merodavni podaci, i podataka na osnovu uvida na terenu pri obilasku lokacije se dolazi do sledećih zaključaka:

- Kvalitet vazduha je očuvan.
- Kvalitet površinskih voda je u većem delu lokacije očuvan.
- Zemljište. Dosadašnje i buduće korišćenje rečnog nanosa će se odvijati u skladu sa tehničkom dokumentacijom, to će omogućiti eksploataciju u narednom period bez povećanja degradiranog ili “zauzetog” prostora.
- Negativan uticaj buke je lokalnog karaktera: dok uticaj jonizujućeg zračenja i radioaktivne kontaminacije ne postoji.
- Lokacija ne poseduje posebne prirodne vrednosti. Na predmetnoj lokaciji nije registrovano prisustvo retkih biljnih i životinjskih vrsta, kao i posebno vrednih biljnih zajednica.

Otvorenost područja pogoduje prirodnom provetravanju, tako da će negativni efekti eksploatacije peska i šljunka u znatnoj meri biti ublaženi.

Konačno, može se zaključiti da se eksploatacijom peska i šljunka neće značajno narušiti prirodna ravnoteža, niti izvršiti značajniji uticaj na stabilnost i sigurnost životne sredine okolnog prostora i šire.

3. NAZIV, OPIS I KARAKTERISTIKA PROJEKTA, U TOKU CELOKUPNOG TRAJANJA PROJEKTA, UKLJUČUJUĆI PO POTREBI, I RADOVE NA NJEGOVOM ZATVARANJU, ODNOSNO UKLANJANJU

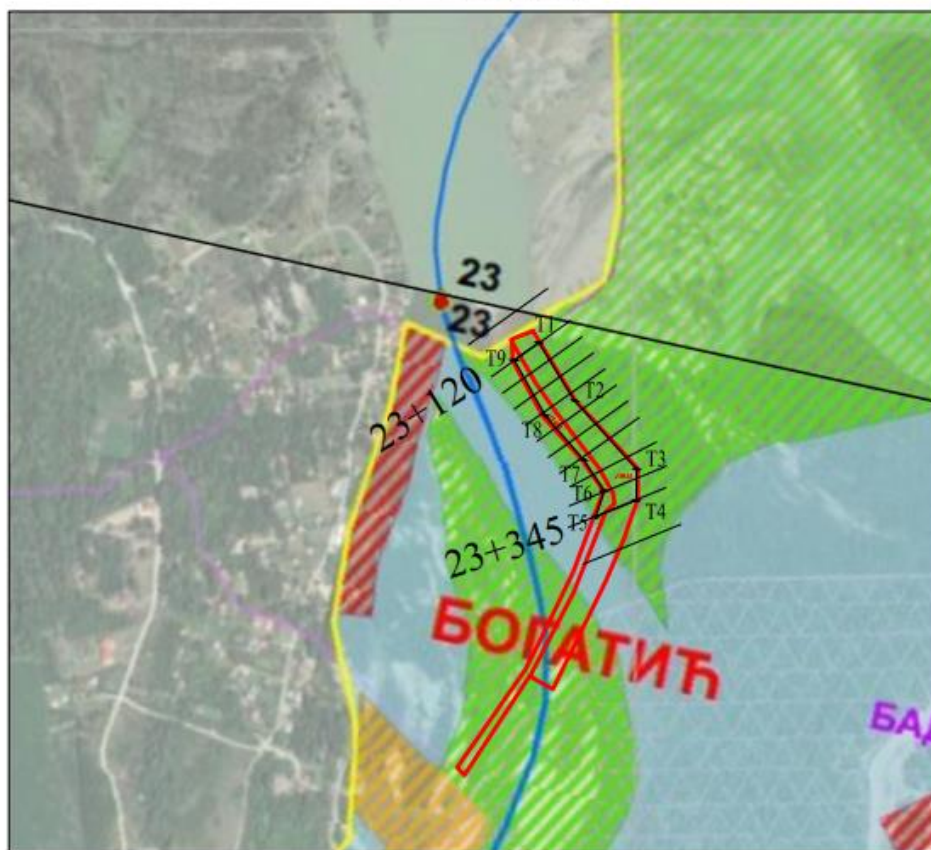
(a) Veličina projekta

Uvod

Pozajmište pripada K.O. Badovinci. Samo eksploataciono polje **površine 9.999,08 m²**, katastr. parc. broj 13933 i 13934 K.O. Badovinci.

ПРЕГЛЕДНА СИТУАЦИЈА

локација: к.п.бр. 13933,13934 у К.О. Бадовинци
Река Дрина стационажа 23+120 км. - 23+345 км.
P = 9.999,08 m²

Координате дна кинете експлоатационог поља GK7

	y	x
T1	7367881.80	4956605.72
T2	7367927.27	4956532.22
T3	7368005.78	4956445.49
T4	7368005.28	4956406.06
T5	7367953.88	4956385.06
T6	7367964.52	4956417.89
T7	7367938.45	4956457.20
T8	7367889.94	4956513.45
T9	7367850.66	4956583.67

Координате дна кинете експлоатационог поља UTM

	E	N
T1	367490.41	4955628.35
T2	367535.87	4955554.87
T3	367614.36	4955468.16
T4	367613.85	4955428.74
T5	367562.48	4955407.75
T6	367573.11	4955440.57
T7	367547.05	4955479.88
T8	367498.55	4955536.11
T9	367459.28	4955606.31

[Handwritten signature]

Situacija šire lokacije reke Drina (23+120 km.-23+345 km.)

Na osnovu dobijenih vodnih uslova za izradu Tehničke dokumentacije , položaj kinete postaviti tako da dno kinete eksploatacionog polja bude unutar zadatih koordinata

број тачке	Координатни систем УТМ		Координатни систем ГК7	
	Е	Н	у	х
T1	367490.41	4955628.35	7367881.80	4956605.72
T2	367535.87	4955554.87	7367927.27	4956532.22
T3	367614.36	4955468.16	7368005.78	4956445.49
T4	367613.85	4955428.74	7368005.28	4956406.06
T5	367562.48	4955407.75	7367953.88	4956385.06
T6	367573.11	4955440.57	7367964.52	4956417.89
T7	367547.05	4955479.88	7367938.45	4956457.21
T8	367498.55	4955536.11	7367889.94	4956513.45
T9	367459.29	4955606.31	7367850.67	4956583.67

Nagib kinete iznosi 1:3.

Dno iskopa postavljena na kotu 87.97 m.n.m, što je 1,5 m ispod kote male srednje vode (77m3/sek.) za ovaj sektor 89.47 m.n.m.(podatak preuzet iz Generalnog projekta uređenja rečnog korita u donjem toku reke Drine).

Eksploataciono polje se nalaz van rečnog toka i podeljeno je u dve kasete, kasete 1 **4.819,87 m²** i kasete 2 **5.179,21 m²** ukupne površine **9.999,08 m²**, tako da neće biti uticaja na promenu rečnog toka, a pri većim vodostajima eksploataciono polje će se popunjavati novim nanosima.

Opis tehnološkog postupka eksploatacije

Posle izrade elaborata i dobijanja vodnih saglasnosti od strane vodoprivrede pristupa se obeležavanju deonice određene za eksploataciju tako što se, pomoću poligonog vlaka, postavljaju poprečni profil pomoću kojih se određuje položaj i prati rad bagera.

Utovar, istovar i transport materijala

Utovar šljunka se vrši bagerom u kamione kojima se transportuje do deponije .

Istovar se vrši kipovanjem u separatore. Daljina istovara materijala na obalu zavisi od trenutnog vodostaja. Svi radovi se pomno prate i beleže u dnevnik bagerovanja koji se vodi za svaki radni dan.

Vrsta i količina raspoloživog materijala

Prospekcija terena tokom malovodnog perioda u zoni pozajmišta potvrdila je da je geološki sastav terena na razmatranom potezu Drine tipičan za ovaj deo toka.

Što se tiče vrste materijala, on je takođe tipičan za ovaj deo toka reke Drine i predstavlja nanos (šljunak i pesak) koji će Nosilac projekta eksploatisati u sopstvene i privredne svrhe. Prema iskazu kubature moguće je izbagerovati približno **16.368,60 m³** rečnog nanosa iz eksploatacionog polja.

Obaveza Nosioca projekta je, da redovno plaća mesečnu naknadu, a po završetku eksploatacije izvrši kontrolno snimanje predmetnog potesa eksploatacionog polja, a u cilju STVARNO IZVRŠENIH KOLIČINA iskopa rečnog nanosa sa ovog potesa. Po istom osnovu Nosilac projekta je dužan neposredno pre isteka roka važnosti vodne saglasnosti izvršiti potrebna kontrolna snimanja eksploatacionog polja, u cilju ustanovljavanja stvarnog stanja poprečnih profila uz obradu novog tabelarnog prikaza stvarno izvršenih-izvađenih količina ovog lokaliteta.

Nosilac projekta je takođe dužan da se pri eksploataciji rečnog nanosa u potpunosti pridržava obeleženih granica eksploatacionog polja i eksploataciju vrši prema urađenoj tehničkoj dokumentaciji.

Локација експлоатационог поља	Сектор:Бадовинци		К.п.бр. 13933 и 13934 К.О. Бадовинци		
	водоток: Река Дрине		стационажа: км.23+120 до км.23+345		
Површина експлоатационог поља: 9.999,08 m ²					
У 2025. год. Количина материјала у m ³ према планираној динамици радова					
месец	m ³	месец	m ³	месец	m ³
јануар	2000,00	мај		септембар	3.000,00
фебруар	2000,00	јун		октобар	2.000,00
март	2000,00	јул		новембар	2.000,00
април		август	1.000,00	децембар	2.368,60
Укупно 2025. год : 16.368,60 m ³					
Механизација која може бити ангажована на пословима вађења речног наноса			Сувоземни багер		

Bagerovanje će se vršiti suvezemnim bagerom, a materijal će se deponovati na deponiju investitora.

b) Moguće kumuliranje sa efektima drugih projekata;

U neposrednom okruženju lokacije predmetnog projekta nalaze se objekti iste delatnosti i namene. Najbliže lokacije su na stacionažama 16+550km. do 16+800km., 1+000km. do 2+000km., 13+050, reke Drine. Korito Reke Drine je bogato rezervama šljunka pa je zbog toga i značajna za eksploataciju koja je najizraženija na njenom ušću. Pored toga što se izvađeni šljunak koristi u komercijalne svrhe poseban značaj eksploatacije se odnosi na povećanje protoka i sprečavanja stvaranja nanosa koji bi ugrozili plovidbu reke Save. Samo ušće je najatraktivnije za eksploataciju jer se odlikuje kvalitetnim materijalom i obnovljivim resursima. I pored toga što postoji više zahteva za eksploataciju šljunka iz korita Reke Drine na deonici do 30+380 km. od ušća, oni ne utiču jedni na druge. Sama eksploatacija se vrši na više načina, plovnim bagerom što je karakteristično za ušće i

suvozemnim bagerima ili bagerima sajlašima što je karakteristika gornjih tokova. Način i dinamika eksploatacije u potpunosti zavisi od vodostaja što određuje i na kojim lokacijama će se vršiti eksploatacija.

(v) Korišćenje prirodnih resursa i energije;

Kako se radi o ukupnoj količini rečnog nanosa od **16.368,60 m³**, sasvim je izvesno da će Nosilac projekta sa predmetne lokacije izbagerovati za godinu dana ukupnu isprojektovanu količinu.

U toku eksploatacije predmetnog projekta koristiće se, gorivo za motore SUS Euro dizel, i voda za sanitarno-higijenske potrebe donošenjem u specijalnim bidonima.

(g) stvaranje otpada;

Problematika zagađenja zemljišta kao posledica eksploatacije predmetnog projekta je konstantna i vremenski i prostorno relativno određena, a rezultat je sledećih uticaja:

- Taloženje produkata sagorevanja goriva na tlo u okolini,
- Curenja goriva i maziva iz vozila i opreme za eksploataciju,
- Habanje transportnih traka i delova opreme izloženih trenju i abraziji,
- Odlaganje amortizovanih delova opreme,
- Odlaganje komunalnog otpada,
- Odlaganje zamućenih vodenih taloga,
- Odlaganje sanitarnog otpada.

U budućoj eksploataciji peska i šljunka negativni efekti na životnu sredinu manifestovaće se na lokalitetu eksploatacionog polja a mogu se očekivati:

- Produbljivanje korita i uticaj na režim tečenja koji uslovno može biti negativan,
- Curenje pogonskog goriva (loša zaptivenost instalacije za gorivo) u količini do 2l,
- Curenje ulja za podmazivanje motora SAE-30 usled lošeg zaptivanja u količini do 1l,
- Curenje hidrauličkog ulja u hidrostatičkim prenosnicima i hidromotorima Hidrol-40 usled loše zaptivenosti do 1l ili usled pucanja cevovoda u količini do 100l,
- Prašina izazvana kretanjem vozila i radom mehanizacije u neznatnoj količini.

Procena je da će izvori prašine i gasova uticati samo na lokalno zagađenje atmosfere u okviru eksploatacionog polja, a veoma malo na opšte zagađenje životne sredine. Značajno je istaći da prašina ne sadrži u sebi otrovne agense.

Na predmetnoj lokaciji usled rada mehanizacije se može očekivati:

- emitovanje buke od pogonskih motora mehanizacije približno 70 dB u neposrednoj blizini opreme prosečno oko 8 časova dnevno u toku 180 dana godišnje.

Uzimajući u obzir da su najbliža seoska domaćinstva naselja Sor na nekoliko stotina metara od predmetnog lokaliteta štetni uticaji buke, vibracija i toplote neće manifestovati u pomenutom seoskom naselju.

Za sakupljanje komunalnog otpada predvideti mesto za postavljanje posebnih kontejnera za komunalni otpad i kontejnere za opasan otpad-masne krpe, akumulatori, filteri, pohabani pneumatici, rabljena ulja i dr.).

(d) zagađivanje i izazivanje neugodnosti;

Sumirajući dosadašnja saznanja i iskustva iz ove oblasti došlo se do zaključka da su mogući negativni uticaji na životnu sredinu usled redovne eksploatacije peska i šljunka. Eksploatacija peska i šljunka na pozajmištu odvija se kroz sledeće faze:

- iskop materijala,
- utovar i transport materijala,
- deponovanje materijala.

U okviru ovih tehnoloških faza pojavljuju se sledeći izvori zagađujućih materija i to:

- 1) Za vazduh:
Bager je izvor gasova i produkata sagorevanja dizel goriva;
- 2) Za vodu:
Mehanizacija, akcidenti;
- 3) Za zemljište:
Mehanizacija, boravak zaposlenih;
- 4) Za buku:
Bager i transportna vozila su izvori buke.

U narednoj tabeli dat je prikaz osnovnih oblika zagađivanja pri eksploataciji šljunka, njihovo poreklo i moguće intervencije za otklanjanje ili smanjenje negativnih uticaja.

Tabela 4.-Pregled osnovnih oblika zagađenja sa merama mogućih intervencija

Oblici zagađenja	Poreklo	Moguće intervencije
Zauzimanje i produbljivanje sprudišta	Bagerovanje šljunka i peska	Bagerovanje u skladu sa Izvodom iz projekta urađenog od strane “Geo Projekt SM”, Sremska Mitrovica.
Zagađivanje vazduha	Rad SUS motora građevinske mehanizacije (izduvni gasovi)	Nabavka opreme sa SUS motorima u „eko“ izvedbi. Regulacija saobraćaja
Zagađivanje voda	Mehanizacija (curenje ulja i maziva, akcidentno prosipanje naftnih derivata)	Redovna kontrola zaptivenosti instalacija. Zabrana manipulacije gorivom i mazivom na pozajmištu
Zagađivanje tla	Mehanizacija (prašina, curenje ulja i maziva, istroš. delovi opreme) Utovar i transport Boravak zaposlenih	Nabavka atestirane opreme. Zabrana vršenja održavanja opreme na pozajmištu. Regulacija saobraćaja. Kontrolisano odlaganje komunalnog otpada u zatvorene metalne kontejnere
Buka i vibracije	Rad mehanizacije. Utovar i transport	Nabavka atestirane opreme. Zasnivanje zaštitnog zelenog pojasa

(đ) rizik nastanka udesa, posebno u pogledu supstanci koje se koriste ili tehnika koja se primenjuje, u skladu sa propisima

Pod mogućnošću pojave udesa podrazumeva se mogućnost:

- Nastajanje požara i eksplozije

- Ispuštanje opasnih materija u vode i zemljišta
- Nekontrolisane emisije u atmosferu
- Opasnost od opasnog napona, dodira električnih instalacija i uređaja, kao i udara groma

Rizik od udesa procenjuje se na osnovu:

- Verovatnoća nastanka udesa i
- Procene mogućih posledica.

Verovatnoća nastanka udesa procenjuje se na osnovu podataka o događajima i udesima na istim ili sličnim instalacijama u nas i u svetu i podataka dobijenih identifikacijom opasnosti.

Verovatnoća nastanka udesa je **mala** ako se pri uobičajenom vođenju tehnološkog procesa i održavanja opasnih instalacija proceni **da neće** doći do udesa.

Verovatnoća nastanka udesa je **mala** ako se pri uobičajenom vođenju tehnološkog procesa i održavanja opasnih instalacija proceni **da može** doći do udesa.

Verovatnoća nastanka udesa je **velika** ako se pri uobičajenom vođenju tehnološkog procesa i održavanja opasnih instalacija proceni **da će doći** do udesa.

Moguće posledice procenjuju se kao: zanemarljive, značajne, ozbiljne, velike, veoma velike.

Procena mogućih posledica vrši se na osnovu pokazatelja datih u sledećoj tabeli:

Tabela 5.- pokazatelji posledica

Pokazatelji	M o g u ć e p o s l e d i c e				
	Zanemarljive	Značajne	Ozbiljne	Velike	Veoma velike
Broj poginulih			1-5	6-20	>20
Broj povređenih, intoksikovanih		1-10	11-50	51-200	>200
Mrtve divlje životinje (od resursa)	<0,1	0,1-1	1-2	2-10	>10
Mrtve domaće životinje (od resursa)	<0,5	0,5-10	10-50	50-500	>500
Mrtve ribe (od resursa)	<0,5	0,5-5	5-20	20-100	>100
Kontaminirana površina		1-10 ha	10-100 ha	1-5 km ²	>5 km ²
Šteta od udesa (mil.din.)	<0,02	0,02-0,2	0,2-2	2-10	>10

Prema Pravilniku o metodologiji za procenu opasnosti od hemijskog udesa i od zagađivanja životne sredine, merama pripreme i merama za otklanjanje posledica (Sl. glasnik RS br. 60/94) **rizik se kvantifikuje** na sledeći način: zanemarljiv (I), mali (II), srednji (III), veliki (IV), veoma veliki (V).

Rizik se kvantifikuje na osnovu **verovatnoće nastanka udesa** i **mogućih posledica** prema sledećoj tabeli.

Tabela 6.- Pokazatelji posledica

Verovatnoća nastanka udesa	M o g u ć e p o s l e d i c e				
	Zanemarljive	Značajne	Ozbiljne	Velike	Veoma velike
M a l a	I zanemarljiv rizik	II mali rizik	III srednji rizik	IV veliki rizik	V veoma velik rizik
S r e d n j a	II zanemarljiv	III mali rizik	IV srednji	V veliki rizik	V veoma velik

	rizik		rizik		rizik
V e l i k a	III zanemarljiv rizik	IV mali rizik	V srednji rizik	V veliki rizik	V veoma velik rizik

Prihvatljiv je onaj rizik kojim se može upravljati pod određenim uslovima predviđenim propisima.

Ukoliko se rizikom ne može upravljati pod određenim uslovima predviđenim propisima, **rizik se ne može prihvatiti.**

U toku eksploatacije predmetnog projekta procenjuje se da je:

Mala verovatnoća nastanka požara i eksplozije, požarni gasovi mogu privremeno da zagade atmosferu. Potencijalna opasnost od moguće pojave požara vezana je za nastajanje egzogenih požara manjih razmera. Iz navedenih razloga se može konstatovati da je potencijalna opasnost od moguće pojave požara objektivno mala. Požar koji bi nastao u granicama lokacije projekta usled paljenja otvorenim plamenom, po svojim razmerama bio bi orijentisan na mesto nastajanja, sa malom verovatnoćom da se proširi izvan projekta. Mogućnost iznošenja požarnih gasova na veće udaljenosti pod uticajem vazдушnih strujanja postoji, ali njihova emisija bi bila toliko mala, zbog koje se može pouzdano pretpostaviti da akcidentna situacija ne bi doprinela većem i trajnom narušavanju kvaliteta vazduha i da ne bi došlo do ugrožavanja životne sredine. Navedena potencijalna opasnost uslovljava primenu odgovarajućih tehničkih i organizacionih mera kojima će se sprečavati mogućnost nastanka požara kao i obezbediti zaštita objekta pre svega određivanjem rasporeda i broja protivpožarnih aparata. Posledice po zdravlje i život mogu biti **značajne.**

Obzirom da je verovatnoća nastanka udesa od požara i eksplozije **mala** moguće posledice **značajne**, rizik se kvantifikuje kao **mali rizik (II)** pa se dolazi do zaključka da je: **Prihvatljiv rizik od požara i eksplozije.**

Mala je verovatnoća ispuštanja opasnih materija u zemljište i vode, obzirom da rezervoari goriva **moraju** imati propisno zaptivanje, izuzev havarijskog curenja goriva iz transportnih vozila. Moguće posledice po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu su **zanemarljive.**

Obzirom da je verovatnoća nastanka udesa **mala** moguće posledice **zanemarljive**, rizik **zanemarljiv (I)** dolazi se do zaključka da je: **Prihvatljiv rizik od ispuštanja opasnih materija u zemljište i vode.**

Nekontrolisane emisije gasova u vazduhu, obzirom na pehničke propise i zakonsku regulativu po kojima se moraju graditi predmetni projekti, ne postoji, pa samim tim i verovatnoća nastanka udesa.

Mala je verovatnoća nekontrolisane emisije ugljenmonoksida u vazduhu. Moguće posledice po život i zdravlje ljudi i životnu sredinu su **zanemarljive.**

Obzirom da je verovatnoća nastanka udesa **mala**, moguće posledice **zanemarljive**, rizik **zanemarljiv (I)** dolazi do zaključka da je: **Prihvatljiv rizik od nekontrolisane emisije ugljenmonoksida u vazduhu.**

Predmetni objekat, s obzirom na lokaciju, gabarite i tehnološke karakteristike, potencijalno je ugrožen od udara groma. Prema definiciji datoj u tehničkim propisima o gromobranima, grom je direktno električno pražnjenje ili niz takvih pražnjenja prouzrokovanih razlikom između električnog

potencijala atmosferskog elektriciteta i zemlje, odnosno objekata na zemlji, a koji su dovoljni da oštete objekte i ugroze ljudi.

Međutim, **mala** je verovatnoća od udara groma i opasnog napona dodira, obzirom da je nosilac projekta obavezan da izvede radove po verifikovanom el.projektu kojim su predviđene sledeće mere zaštite od: struje kratkog spoja, preopterećenja, previsokog napona dodira, dodira delova pod naponom, statičkog elektriciteta, atmosferskog pražnjenja.

Ako se ne poštuju navedene mere zaštite posledice po zdravlje i život ljudi mogu biti **ozbiljne**.

Obzirom da je verovatnoća nastanka udesa **mala** moguće posledice po život i zdravlje ljudi **ozbiljne**, rizik se kvantifikuje kao **srednji rizik (III)** i dolazi se do zaključka da je: **Prihvatljiv rizik od opasnog napona dodira i udara groma.**

4. PRIKAZ RAZUMNIH ALTERNATIVA koje je nosilac projekta razmotrio i najvažnijih razloga za odlučivanje, vodeći pritom računa o uticaju na životnu sredinu

Odlučujući faktori za determinisanje projektnog rešenja eksploatacije rečnog nanosa na predmetnoj lokaciji u K.O.Badovinci, Bogatić:

- Geologija područja, geološki potencijal i obnovljivost rezervi na potezu eksploatacije,
- Kvalitet materijala,
- Uslovi za eksploataciju materijala,
- Postavljanje kinete bagerovanja na trasu plovnog puta radi poboljšanja karakteristika plovnog puta na ovoj deonici,
- Povezanost deponija materijala plovnim putem i njihova povezanost preko više drumskih putnih pravaca sa drugim delovima Srbije i šire,
- Niska investiciona ulaganja,
- Mala površina zauzetog vodnog zemljišta,
- Minimalna mogućnost zagađenja površinskih i podzemnih voda,
- Minimalna aero-zagađenja,
- Odsustvo štetnih materija uzročnika profesionalnih oboljenja,
- Neugrožavanje zdravlja okolnog stanovništva,
- Odsustvo izvorišta vodosnabdevanja,
- Odsustvo posebno zaštićenih prirodnih i kulturnih dobara.

Na osnovu prethodnih činjenica nameće se zaključak da odabrana lokacija nije imala alternativnih rešenja. Izbor mašina i uređaja obzirom na zahtevani asortiman i kapacitet je optimalan. Za pogon dizel motora je kao pogonsko gorivo izabran euro dizel kao kvalitetnije i ekološki prihvatljivije gorivo.

5. OPIS ČINILACA ŽIVOTNE SREDINE za koje postoji mogućnost da budu znatno izloženi riziku usled realizacije projekta uključujući:

a) stanovništvo

Jednu od bitnih odlika prostora na predmetnoj lokaciji u smislu određivanja mogućih uticaja na životnu sredinu predstavlja karakteristika naseljenosti i ljudske populacije. Ove činjenice svoj puni smisao imaju prvenstveno zbog potrebe da se detaljno istraže mogući negativni uticaji na stanovnike koji naseljavaju predmetno područje.

Šira okolina je retko naseljena, a najbliže naselje Badovinci nalazi se na desnoj obali reke Drine, na dovoljnoj udaljenosti da bi bilo izloženo uticaju procesa eksploatacije predmetnog projekta, ali ni u kom smislu ne treba očekivati posebno izražene uticaje.

b) flora

Na području Badovinci i okoline formiran je raznovrsni biljni svet, bilo da je autohtonog ili alohtonog karaktera, a što je rezultat odgovarajućih prirodnih uslova. U okolini se nalaze poljoprivredne površine, što je i razumljivo. U suštini u vegetacijskom smislu zastupljene su prirodne livade, pašnjaci, oranice sa raznovrsnim žitaricama, i industrijskim biljem koji su zajedno i u ukupnom iznosu obuhvataju veći deo teritorije.

U priobalnom delu, tj. uz levu obalu reke Drine zastupljene su močvarne biljne zajednice, jer je teren često plavljen vodotokom Drine kao i podzemnim vodama, tako da su izdvojene sledeće šumske asocijacije:

- šume crne jove,
- šume bele i bademaste vrbe lepo su izražene u priobalnom pojasu Drine,
- šume bele i crne topole najviše su rasprostranjene na adama i između priobalnog pojasa vrba i obradivih površina.

Idući severnije od ovih biljnih zajednica nailazi se na suvlja staništa na kojima se razvijaju druge biljne vrste i njihove zajednice. Dok je za asocijacije vrba i topola značajno stalno plavljenje terena na kojima rastu, u područjima povremenih plavljenja razvijaju se asocijacije hrasta lužnjaka (*Quercus robur* L.) i poljskog jasena (*Fraxinus oxycarpa* Willd.). Pored ovih dominantnih vrsta pojavljuju se i druge vrste kao što su klen (*Acer camepestre*), brest (*Ulmus campestris* Willd.), a od žbunastih vrsta kalina (*Ligustrum vulgare* L.), glog (*Crataegus* sp.), svib (*Cornus sanguinea*), udika (*Viburnum lantana* L.). Pored ovih nalazi se veći broj vrsta prizemne flore.

U eksploataciji kada je u pitanju planirano eksploataciono polje (predmetni Projekat) uticaj na floru je neznatan.

v) fauna

U skladu sa razvijenošću flore prisutan je i životinjski svet, što znači da je malo zastupljen i često se nalazi u blizini šumskih kompleksa ili je sa njima često isprepletana. Navažniji predstavnici su: Evropska tekunica, Hrčak, Stepski tvor, Slepo kuće, Evropski zec, Poljska voluharica, Šumski miš, Miš patuljak, Vodena voluharica, Sivi pacov, Evropska krtica, Istočni jež, Rovčica (više vrsta), Beloglava plovka, Gnjurac, Sabljarka, Gačac, Stepska eja, Gavran, Siva vrana, Čavka, Svraka, Velika senica, Kos, Kukavica, Detlić, Mišar, Divlji golub, Grlica, Poljska jarebica, Prepelica, Fazan, Javac, Lisica, Srna, kao i mnoge druge vrste karakteristične za stepska područja i šumo-stepska područja.

Na osnovu terenskih istraživanja utvrđeno je da se na području reke Drine nalazi tridesetosam ribljih vrsta svrstanih u deset familija. Svaka ova familija naseljava njoj svojstven deo toka. Od prisutnih vrsta mogu se sa sigurnošću registrovati tri sektora Drine koja se veoma oštro razlikuju po naseljenosti, kvalitativnom i kvantitativnom sastavu riba.

U prvom sektoru Drina je tipična salmonidna voda, tj. **pastrmska voda** sa velikim proticajem i visokim stepenom koncentracije kiseonika.

U drugom sektoru, Drina predstavlja salmonidnu i prelazno **salmonidnu-mrensku vodu** sa osnovnim karakteristikama brzog toka, velikog broja bukova i virova, što se naročito odnosi na sektor od Perućca do početka zborničke akumulacije, odakle se karakter drinskog toka menja i tok smiruje. Sa nanosima šljunka, peska i postepenim zamućivanjem, zbornička akumulacija predstavlja ekosistem u kojem su uslovi za boravak nekih ribljih vrsta koje traže tok vode otežan, te se ovde susreću riblje vrste kojima je značajan miran tok vode.

U trećem sektoru, nizvodno od zborničke akumulacije priroda toka Drine se menja, ona postaje ravničarska reka, ali sa većom širinom i brzim tokom vode čiji se vodostaj često menja u ritmu rada HE. "Zvornik". Ovde je karakteristično riblje naselje koje karakteriše ritmičke tokove. Salmonidne riblje vrste se gube i veoma se retko sreće Mladica i ostale salmonidne riblje vrste. Najznačajni predstavnici **riblje faune** u trećem sektoru toka Drine su: **kečiga, šaran, smuđ, som i štuka**.

Na području ušća Drine eksploatacija se vrši samo pri većim vodostajima prilikom čega se značajno povećava površina vodenog ogledala. Prilikom rada plovnog bagera riba ima prostora da se skloni a po završetku kopanja povećava se dubina koja može da utiče samo pozitivno na riblju faunu. Eksploatacija u inundaciji rečnog korita nema bitnog uticaja na riblji svet.

Uticaj radova na predmetnom projektu na životinjski i riblji svet veći je u fazi eksploatacije nego u periodu transporta iskopanog materijala. Dominantan uticaj ispoljava se na ugrožavanje staništa ribljeg sveta i ostalih vodenih životinja. Izgradnjom potrebnih pristupnih puteva dolazi do

smanjenja životnog prostora. Takođe, zbog posledica rada teške mehanizacije, rada plovnih bagera, nastale buke i podizanja prašine, životinje napuštaju područje gradilišta. Po završetku radova neke od njih se vraćaju na staru lokaciju, a neke pronalaze svoja nova staništa. Poseban segment pri radu plovnih bagera predstavlja njihov direktni i indirektni uticaj na lokalne i ptice selice i na riblji svet, pri čemu se direktni uticaj ispoljava u vidu uticaja na proces razmnožavanja, dok se indirektni uticaj odnosi na zvučno i vizuelno ometanje ustaljenog životnog procesa ptica, životinja i riba, što opet može da ima za posledicu promenu njihovog staništa.

U toku redovnog rada predmetnog Projekta kada je u pitanju predmetna lokacija planiranog eksploatacionog polja nema uticaja na faunu.

g) zemljište

Šire okruženje predmetne lokacije nalazi se u priobalju reke Drine. Nadmorska visina je oko 76 m. Šljunkovi uglavnom zauzimaju niže horizonte, a peskovi više.

d) voda

Osnovni površinski vodotok ovog područja je reka Drina, čiji režimi uslovljavaju vodno stanje, a koje karakterišu velika slivna područja, heterogeni klimatski, orografski, geološki i drugi uslovi.

Monitoring kvaliteta voda reke Drine se obavlja u mernoj stanici Radalj (najbliža hidrološka stanica) od strane RHMZ Srbije. Prema uredbi o kategorizaciji vodotoka („Sl. gl. SRS „, br. 5/68), Drina je razvrstana u II kategoriju, a prema rezultatima merenja na stanici Radalj odgovara II/III klasi, što se vidi iz objavljenih rezultata merenja za 2009. godinu izvršenih od strane RHMZ Srbije.

Tabela 7.- Rezultati kvaliteta vode Drine u najbližoj hidrološkoj stanici Radalj

Stanica/profil	Radalj
Reka	Drina
Sliv	Crnog mora
Površina sliva	2,400.000 km ²
Ispitivanje kvaliteta vode od:	1994. god.
Zahtevana klasa	II
Stanje kvaliteta voda u 2009. godini	
Pokazatelj:	Klasa:
Rastvoreni kiseonik	II
Procenat zasićenja kiseonikom	III
BPK-5	I
HPK	I
Stepen saprobnosti	II
Najverovatniji broj koli-klica	II
Suspendovane materije	III
Rastvorene materije	II
pH	I
Vidljive otpadne materije	I
Boja	I
Miris	I
Stvarna klasa	II/III

d) vazduh

Na stanje kvaliteta vazduha utiču lokalni izvori zagađivanja, čiji su uticaju ograničeni na istraživano područje, i regionalni, transport zagađujućih materija iz šireg okruženja. Na predmetnom području ne meri se zagađenost vazduha.

Lokalne izvore zagađenja vazduha predstavljaju: individualna ložišta, saobraćaj, poljoprivreda, deponije, privremena pozajmišta. U oba slučaja, individualna ložišta i kotlarnice, reč je o malim zagađivačima jer je područje lokacije niskog stepena naseljenosti. Proizvodnih pogona je veoma malo, u većini slučajeva ne rade.

Postojeća putna mreža je veoma malo opterećena. Izduvni gasovi iz automobila ne zagađuju vazduh u meri o kojoj je reč u urbanim naseljima.

Problem predstavljaju putevi koji nemaju savremeni kolovoz, tako da se tokom letnjih izuzetno sušnih perioda u vazduh emituje veća količina prašine.

Odvijanje radova na eksploataciji rečnog nanosa ne može bitno uticati na kvalitet vazduha usled tehnologije otkopavanja bagerom. Drugih izvora štetnih gasova nema. Zagađenja vazduha su povremenog, lokalnog karaktera i zanemarljiva.

e) klimatski činioci

Kada je u pitanju predmetni Projekat obzirom da se radi o relativno malom pozajmištu sa zanemarljivom emisijom, procenjuje se da nema negativnih uticaja na klimu. Takođe, otvorenost područja pogoduje prirodnom provetranju, tako da se negativni efekti eksploatacije mineralnih sirovina i pojave u vazduhu veće količine prašine u znatnoj meri ublažavaju.

ž) građevine

Građevine obuhvataju sve postojeće veštačke objekte na predmetnoj lokaciji. U konkretnom slučaju o ovim elementima se ne može govoriti jer je bliža okolina nenaseljena a šira okolina retko izgrađena, a najbliže naselje su Badovinci na desnoj obali reke Drine. Međutim, od radom stvorenih vrednosti mogu se evidentirati prilazni nasuti put kojim je moguć prilaz do eksploatacionog polja.

z) zaštićena prirodna, nepokretna kulturna dobra i arheološka nalazišta.

U okruženju predmetnog projekta ne nalaze se kulturna dobra i arheološka nalazišta.

i) pejzaž

Uvažavajući prostorne okvire u kojima se planira eksploatacija šljunka i peska moguće je u morfološkom smislu izdvojiti samo klasu ravničarskog terena sa karakterističnim morfološkim oblicima.

Postojeća vegetacija sa svojim vizuelnim i biološkim karakteristikama koje su izražene duž obale reke Drine. Vizuelne karakteristike vegetacije se ispoljavaju kroz mozaičku strukturu i kolorit u različitim periodima vegetacije. Takođe, može se govoriti i o biološkim kvalitetima obzirom na već prezentirane podatke o zastupljenosti određenih florističkih elemenata na ovom području.

Vodene površine kao elemenat pejzaža imaju poseban značaj budući da se predmetna lokacija nalazi u koritu reke Drine.

Izgrađenost kao elemenat postojećeg pejzaža obuhvata sve postojeće veštačke objekte na predmetnoj lokaciji. U konkretnom slučaju o ovim elementima se ne može govoriti.

Psihološko-afektive karakteristike pejzaža su izražene u širem prostoru duž korita reke Drine i njenih rukavaca. Moguće je govoriti o raznolikosti, posebnosti i lepoti pejzaža.

Postojeće šume imaju takođe, pozitivan uticaj na pejzaž prostorne celine na kojoj se planira eksploatacija rečnog nanosa.

j) međusobni odnosi navedenih činilaca

Činioci životne sredine (zemljište, voda, vazduh, flora, fauna i dr.) grade nekoliko osnovnih potencijala o čijim se funkcionalnim karakteristikama mora voditi računa kod valorizacije uticaja planirane eksploatacije šljunka i peska u konkretnom prostoru.

Međusobni odnos pojedinih činilaca životne sredine kao i njihov uticaj na formiranje ekoloških potencijala i njihove osnovne funkcije su bitni zbog ocene mogućih uticaja koji bi bili posledica eksploatacije šljunka i peska.

Potencijali zemljišta, s obzirom na konkretne prostorne odnose nemaju posebnog značaja budući da se radi o lokaciji koja se nalazi u koritu reke Drine i da se radi o ostalom zemljištu delu vodnog zemljišta. Da bi se definisao uticaj planiranog objekta i radova, u ovom domenu potrebno je analizirati mogućnost zagađenja ovog zemljišta.

Potencijali voda se moraju analizirati uzimajući u obzir hidrografske i hidrogeološke (nivo podzemnih voda i dr.) karakteristike područja, odnosno stanje površinskih i podzemnih voda a sve u smislu mogućih uticaja na zagađenja, promene nivoa i promene smera i režima oticanja.

Postojeći klimatski potencijali su određeni klimatskim karakteristikama predmetnog područja.

Ekološki rizik u domenu biotopa se javlja zbog činjenice da se svaki biotop karakteriše striktno definisanom prostornom celinom i sveukupnošću odnosa između svih životnih zajednica i tog prostora. Ovo podrazumeva i široku lepezu međusobnih uticaja u domenu klime, vode, vazduha, zemljišta, flore, faune. Ono što je bitno istaći je da će kao posledica eksploatacije peska i šljunka, doći do promena predmetne lokacije izazvane antropološkim dejstvom.

O ekološkom riziku u domenu zaštićenih prirodnih dobara, kulturnih i arheoloških dobara nema smisla govoriti obzirom na činjenice iznesene u prethodnim tačkama. Takođe, potencijali za odmor i rekreaciju se mogu odnositi na reku Drinu, međutim u neposrednoj zoni predmetne lokacije nema objekata koji se koriste za odmor i rekreaciju.

Na osnovu urađene Tehničke dokumentacije za eksploataciju peska i šljunka i predviđenog tehnološkog procesa eksploatacije može se konstatovati da predmetni Projekat neće značajnije uticati na činioce životne sredine čak i u akcidentnim situacijama, ukoliko se prethodno pribave sve neophodne saglasnosti nadležnih organa, a radovi izvode prema odobrenoj Tehničkoj dokumentaciji.

6. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU (neposrednih, sekundarnih, kumulativnih, kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih, stalnih, privremenih, pozitivnih i negativnih)

Uvod

Eksploatacija rečnog nanosa bez obzira na sve tehničke i tehnološke karakteristike samog procesa i korišćenu opremu može u određenim situacijama predstavljati izvor zagađenja životne sredine.

Prvi vid mogućih posledica predstavljaju uticaji i promene koje će se javiti tokom uređenja same lokacije koji su po svojoj prirodi i privremenog i trajnog karaktera. Ovi uticaji su posledica prisustva ljudi i mehanizacije, kao i tehnologije i organizacije izvođenja pripremnih radova.

Uticaji na životnu sredinu koji se javljaju kao posledica redovnog rada objekta, odnosno eksploatacije šljunka i peska imaju trajni karakter i predstavljaju uticaje posebno značajne sa stanovišta odnosa prema životnoj sredini, odnosno njenom ugrožavanju i očuvanju od dalje degradacije, kao i vremenskoj dimenziji trajanja.

Na kraju tu su i uticaji u vanrednim, udesnim ili akcidentnim situacijama sa svojom osnovnom karakteristikom da se javljaju u kratkom vremenskom intervalu sa velikim intenzitetom.

Uspešnost svakog rešenja u domenu zaštite životne sredine podrazumeva svestrano sagledavanje i definisanje svih kategorija navedenih uticaja. U tom smislu se uvek kao prioritet postavlja obaveza o njihovom definisanju u odnosu na osnovne prirodne činioce (klimu, vodu, vazduh, tlo, floru, faunu, pejzaž) koji, gledano kroz prizmu teorije ekosistema, i predstavljaju potpuno uređen i izbalansiran samoregulirajući mehanizam. Mogući uticaji izazvani eksploatacijom rečnog nanosa iz predmetne lokacije naznačeni su u narednoj matrici.

Uticaj planirane eksploatacije na promenu režima voda

Bagerovanjem iz rečnog korita menjaju se morfološki uslovi vodotoka, te se ova intervencija odražava na režim vode i nanosa na posmatranom sektoru vodotoka. Bagerovanjem iz rečnog korita se povećavaju dubine i površine profila, dok se njegova širina generalno ne menja. Hidraulički efekat bagerovanja iz rečnog korita se ogleda u sniženju nivoa vode na potezu iskopa i depresiji nivoa na uzvodnoj deonici, sa korespondentnim promenama hidrauličkih parametara vodotoka (smanjenje brzina i tangencijalnog napona kao posledice bagerovanja). Neposredni hidraulički efekat bagerovanja iz rečnog korita može se propagirati samo u uzvodnom smeru od lokacije intervencije, s obzirom na miran režim vodotoka i može se analizirati na osnovu upoređenja rezultata hidrauličkog proračuna za novo stanje i prirodno korito.

Bagerovanje na pozajmištu može se isključivo vršiti na osnovu tehničke dokumentacije koja je dobila vodnu saglasnost.

Planska eksploatacija materijala na ovom potezu može imati višestruke povoljnosti. Projektovanim iskopom povećaće se proticajni profil i poboljšaće se uslovi plovidbe na tom sektoru koji su u sadašnjim uslovima u određenim kritičnim periodima vrlo otežani pa se u pojedinim vremenskim intervalima čak i obustavlja plovidba.

U konkretnom slučaju situacija je vrlo jasna. Eksploatacija rečnog nanosa, u odobrenoj količini će pozitivno uticati na promene i stanje vodotoka režima reke Drine, te se eksploatacija uz potpuno i dosledno poštovanje odobrene tehničke dokumentacije može nesmetano odvijati.

a) očekivane emisije i očekivane proizvodnje otpada;

Tokom eksploatacije rečnog nanosa očekuju se određene emisije gasova sa efektom staklene bašte (GES) i proizvodnja različitih vrsta otpada. Ovi faktori zavise od obima eksploatacije, korišćene tehnologije i načina upravljanja procesima.

Očekivane emisije

Gasovi sa efektom staklene bašte (GES):

- **Ugljen-dioksid (CO₂):** Glavni izvor je sagorevanje dizela u mašinama i transportnim vozilima.
- **Azotni oksidi (NO_x):** Nastaju tokom sagorevanja goriva u motorima s unutrašnjim sagorevanjem.
- **Metan (CH₄):** Uglavnom minimalan, može nastati ako se eksploatacija vrši u područjima sa organskim materijama.
- **Čestice prašine (PM10 i PM2.5):** Povećane tokom iskopavanja, transporta i drobljenja materijala.

Očekivana proizvodnja otpada

Inertni otpad:

- **Kamenje, pesak, šljunak** neprikladni za prodaju ili dalju upotrebu.
- **Sedimenti i mulj** uklonjeni iz rečnog korita.
- Očekivana količina: **1–5% ukupno izvađenog materijala.**

Ambalažni otpad:

- **Ambalaža od goriva, ulja i maziva** (plastični i metalni kanisteri, burad).
- **Pakovanja rezervnih delova i alata.**

Opasan otpad:

- **Istrošena ulja i maziva** iz mehanizacije.
- **Filteri za gorivo i ulje**, baterije, delovi mašina.
- Očekivana količina: **manje od 1% ukupnog otpada**, ali zahteva posebnu obradu.

Građevinski i metalni otpad:

- **Istrošeni delovi mašina**, kablovi, alati.
- Očekivana količina: **minimalna**, zavisi od održavanja opreme.

Mere za upravljanje emisijama i otpadom

- **Optimizacija rada mašina** i upotreba vozila sa manjom potrošnjom goriva.
- **Reciklaža inertnog otpada** kroz ponovnu upotrebu u građevinske svrhe.
- **Bezbedno skladištenje i odlaganje opasnog otpada** prema važećim propisima.
- **Kontrola prašine** (prskanje vodom, pokrivanje materijala).

Pravilno upravljanje ovim aspektima može značajno smanjiti negativne uticaje eksploatacije rečnog nanosa na životnu sredinu.

(b) buke, vibracija, jonizujuća i nejonizujuća zračenja, svetlost, toplota;

Eksploatacija rečnog nanosa može imati značajan uticaj na okolinu, uključujući fizičke, hemijske i biološke aspekte. Konkretno, buka, vibracije, jonizujuća i nejonizujuća zračenja, svetlost i toplota predstavljaju faktore koji mogu negativno uticati na ekosistem i zdravlje ljudi. Evo kako svaki od ovih faktora može uticati tokom eksploatacije rečnog nanosa:

Buka

- **Izvori:** Teška mehanizacija (bageri, kamioni, drobilice).
- **Uticaj:**
 - **Na ljude:** Povećan stres, problemi sa sluhom, poremećaji sna kod lokalnog stanovništva.
 - **Na životnu sredinu:** Uznemiravanje i udaljavanje divljih životinja, posebno ptica i vodenih organizama.

Vibracije

- **Izvori:** Rad teške mehanizacije, eksplozije (ako se koriste), saobraćaj kamiona.
- **Uticaj:**
 - **Na infrastrukturu:** Oštećenja na mostovima, obaloutvrdama i drugim obližnjim građevinama.
 - **Na ekosistem:** Uznemiravanje životinjskih staništa, poremećaj u sedimentaciji i promene u rečnom koritu.

Jonizujuća zračenja

- **Izvori:** Retko prisutna, ali moguća kod eksploatacije minerala koji sadrže radioaktivne elemente.
- **Uticaj:**
 - **Na ljude:** Povećan rizik od zdravstvenih problema (npr. kancerogeni efekti).
 - **Na životnu sredinu:** Kontaminacija tla i vode, što može uticati na biljke i životinje.

Nejonizujuća zračenja

- **Izvori:** Električni uređaji i komunikaciona oprema (ako su prisutni).
- **Uticaj:**
 - **Na ljude:** Dugotrajna izloženost može izazvati zdravstvene tegobe (glavobolje, nesanica).
 - **Na životnu sredinu:** Uglavnom minimalan, ali može uticati na ponašanje nekih životinja.

Svetlost

- **Izvori:** Rad rasvete tokom noćnih radova.
- **Uticaj:**
 - **Na ljude:** Svetlosno zagađenje može narušiti kvalitet sna.
 - **Na ekosistem:** Dezorijentacija noćnih životinja i ptica, poremećaj migracionih obrazaca.

Toplota

- **Izvori:** Rad mašina, sagorevanje goriva.
- **Uticaj:**
 - **Na ljude:** Lokalizovano povećanje temperature može doprineti osećaju nelagodnosti.
 - **Na ekosistem:** Lokalno zagrevanje vode može uticati na vodeni ekosistem (smanjen kiseonik u vodi).

Zaključak

Eksploatacija rečnog nanosa mora se pažljivo planirati i izvoditi uz primenu mera zaštite životne sredine, kao što su kontrola buke, vibracija i emisija, kako bi se minimalizovali negativni uticaji na ljude i ekosistem.

(v) prirode i količine emisija gasova sa efektom staklene bašte;

Količina emisije gasova sa efektom staklene bašte (GES) tokom eksploatacije rečnog nanosa zavisi od više faktora, uključujući vrstu korišćene mehanizacije, intenzitet eksploatacije, dužinu transportnih ruta i primenjene tehnologije. Ključni izvori emisija GES u ovom procesu su sagorevanje fosilnih goriva u mašinama i vozilima.

Glavni izvori emisija GES-a

Teška mehanizacija

- **Mašine:** Bageri, utovarivači, drobilice, pumpne stanice.
- **Gorivo:** Dizel i benzinska goriva.
- **Emisije:** CO₂, CH₄ (metan), N₂O (azotni oksid).

Transport materijala

- **Vozila:** Kamioni za prevoz nanosa do prerađanih postrojenja ili skladišta.
- **Emisije:** CO₂, ugljen-monoksid (CO), PM (čestice).

Pomoćni agregati i generatori

- **Izvori:** Električni agregati i pumpe koji koriste dizel gorivo.
- **Emisije:** CO₂, NO_x, SO₂.

Procena emisija GES-a

Procena količine emisija može se izvesti prema sledećim parametrima:

- **Potrošnja goriva (litara/godina):** Direktno utiče na emisije CO₂.
- **Specifične emisije po jedinici goriva:** npr. za dizel gorivo ~2,68 kg CO₂/litar.
- **Broj radnih sati i snaga mašina:** Više sati rada povećava emisije.
- **Udaljenost transporta:** Veće udaljenosti znače više emisija.

Mere za smanjenje emisija

- **Upotreba modernih mašina** sa nižim emisijama i većom efikasnošću.
- Biogoriva ili električna vozila za smanjenje CO₂ emisija.
- **Optimizacija transportnih ruta** kako bi se smanjila potrošnja goriva.
- **Redovno održavanje mehanizacije** radi smanjenja potrošnje goriva.

Procena ukupnih emisija zahteva detaljan uvid u operativne podatke, ali optimizacijom procesa moguće je značajno smanjiti ukupan uticaj na klimu.

(g) korišćenje prirodnih vrednosti, posebno zemljišta, vode, biljnog i životinjskog sveta u toku izvođenja i eksploatacije;

Eksploatacija rečnog nanosa direktno utiče na prirodne vrednosti kao što su zemljište, voda, biljni i životinjski svet. Ove aktivnosti mogu izazvati degradaciju ekosistema ako se ne primene odgovarajuće mere zaštite.

Korišćenje i uticaj na zemljište

- **Degradacija zemljišta:** Uklanjanje površinskog sloja zemljišta tokom pristupnih radova dovodi do smanjenja plodnosti i erozije.
- **Promena namene zemljišta:** Eksploatacija može trajno promeniti pejzaž, stvaranjem depresija ili odlagališta otpada.
- **Zagađenje:** Prolivanje ulja i goriva može kontaminirati zemljište.

Korišćenje i uticaj na vodne resurse

- **Promena toka reke:** Iskopavanja mogu poremetiti prirodnu dinamiku vodotoka, uzrokovati eroziju i smanjiti kapacitet za odbranu od poplava.
- **Zamućenje vode:** Radovi izazivaju povećanu koncentraciju suspendovanih čestica, što smanjuje kvalitet vode.
- **Zagađenje vode:** Curenje goriva, ulja i hemikalija iz mehanizacije može kontaminirati vodene resurse.
- **Poremećaj podzemnih voda:** Eksploatacija može uticati na nivo podzemnih voda, što može smanjiti dostupnost vode za lokalno stanovništvo i poljoprivredu.

Uticaj na biljni svet (floru)

- **Uništavanje vegetacije:** Uklanjanje prirodne vegetacije duž rečnih obala smanjuje biodiverzitet i povećava eroziju.
- **Gubitak staništa:** Biljne vrste vezane za vlažna staništa mogu biti ugrožene ili uništene.
- **Invazivne vrste:** Poremećaj staništa može pogodovati širenju invazivnih biljnih vrsta koje ugrožavaju autohtonu floru.

Uticaj na životinjski svet (faunu)

- **Poremećaj staništa:** Uznemiravanje i uništavanje staništa vodenih i kopnenih životinja, posebno ptica, riba, vodozemaca i insekata.

- **Prekid migracionih puteva:** Promene u vodotoku mogu blokirati migracije riba i drugih vodenih organizama.
- **Buka i vibracije:** Omogućavaju izbegavanje ili smanjenje populacija osetljivih vrsta.
- **Gubitak hrane i skloništa:** Smanjenje dostupnosti hrane i sigurnih mesta za razmnožavanje.

Mere za očuvanje prirodnih vrednosti

- **Planiranje eksploatacije:** Radove izvoditi van perioda gnežđenja ptica i mresta riba.
- **Očuvanje zaštitnih pojaseva:** Ostaviti vegetacijske barijere duž rečnih obala radi sprečavanja erozije.
- **Kontrola zagađenja:** Redovno održavanje mašina i kontrola curenja nafte i goriva.
- **Revitalizacija prostora:** Po završetku eksploatacije, sprovesti mere ozelenjavanja i vraćanja prirodnih staništa.
- **Monitoring biodiverziteta:** Praćenje stanja ekosistema pre, tokom i nakon eksploatacije.

Održivo korišćenje prirodnih resursa tokom eksploatacije rečnog nanosa je neophodno za očuvanje ekosistema i dugoročnu zaštitu životne sredine.

(d) kumulativni uticaji projekta i drugih sprovedenih, odobrenih, povezanih ili planiranih projekata.

Kumulativni uticaji eksploatacije rečnog nanosa predstavljaju zbirne efekte koji nastaju kombinovanim delovanjem više projekata (postojećih, planiranih ili odobrenih) na životnu sredinu i lokalne zajednice. Ovi uticaji mogu biti znatno veći i dugotrajniji u poređenju s uticajima pojedinačnih projekata, naročito kada se odvijaju u istom rečnom basenu ili ekosistemu.

Kumulativni uticaji na prirodne resurse

Vode i vodni režim

- **Promena hidrodinamičkih karakteristika:** Višestruke eksploatacije mogu izazvati promene u toku reke, ubrzati eroziju korita i obala, smanjiti kapacitet za odbranu od poplava.
- **Smanjenje kvaliteta vode:** Povećano zamućenje vode, unos hranljivih materija i hemikalija može pogoršati kvalitet površinskih i podzemnih voda.
- **Uticaj na podzemne vode:** Višestruki zahvati mogu uzrokovati snižavanje nivoa podzemnih voda, utičući na lokalno vodosnabdevanje.

Biodiverzitet

- **Gubitak i fragmentacija staništa:** Nastanak više eksploatacionih površina može dovesti do ozbiljnog narušavanja kontinuiteta prirodnih staništa.
- **Ugrožavanje zaštićenih i retkih vrsta:** Povećani pritisak može dovesti do smanjenja populacija biljnih i životinjskih vrsta, posebno onih koje su osetljive na promene staništa.
- **Širenje invazivnih vrsta:** Poremećaji u ekosistemima mogu omogućiti širenje invazivnih vrsta koje dodatno ugrožavaju autohtone organizme.

Kumulativni uticaji na društveno-ekonomske faktore

Saobraćajna infrastruktura

- **Povećan kamionski saobraćaj:** Više aktivnih eksploatacija povećava broj teških vozila na lokalnim putevima, što dovodi do oštećenja infrastrukture i povećanja saobraćajnih gužvi.
- **Povećan rizik od saobraćajnih nesreća:** Veći broj vozila povećava rizik za lokalno stanovništvo.

Kvalitet života lokalnog stanovništva

- **Povećana buka i zagađenje vazduha:** Kombinovani efekti više projekata dovode do većeg nivoa buke, prašine i emisija gasova.
- **Zdravstveni rizici:** Povećano zagađenje može izazvati respiratorne probleme i druge zdravstvene tegobe kod stanovništva.

Sukobi oko korišćenja resursa

- **Konflikti oko upotrebe zemljišta i voda:** Više paralelnih projekata može izazvati sukobe između industrijskih korisnika, poljoprivrednika i lokalnih zajednica oko pristupa resursima.
- **Smanjenje turističkog potencijala:** Degradacija prirodnih pejzaža može umanjiti atraktivnost područja za turizam i rekreaciju.

Kumulativni uticaji na klimatske promene

- **Povećane emisije gasova sa efektom staklene bašte (GES):** Više projekata doprinosi značajnom povećanju emisija CO₂, NO_x i PM iz mašina i transporta.
- **Promena mikroklimе:** Masovno uklanjanje vegetacije može lokalno povećati temperature i smanjiti vlažnost vazduha.

Mere za ublažavanje kumulativnih uticaja

- **Integrisano planiranje** – Koordinacija svih projekata u rečnom basenu kroz prostorne i ekološke planove.
- **Zonska ograničenja** – Definisanje područja gde je eksploatacija dozvoljena uz stroge ekološke standarde.
- **Monitoring i kontrola** – Redovno praćenje kvaliteta vode, vazduha, biodiverziteta i saobraćaja.
- **Revitalizacija eksploatisanih površina** – Povratak zemljišta u prirodno stanje ili upotreba za druge svrhe (npr. rekreaciju, šumarstvo).
- **Ograničavanje intenziteta eksploatacije** – Uvođenje kvota za godišnje količine izvađenog nanosa.
- **Transparentnost i učešće javnosti** – Uključivanje lokalnih zajednica u odlučivanje o projektima i njihovim uticajima.

Zaključak

Kumulativni uticaji višestrukih projekata eksploatacije rečnog nanosa mogu ugroziti ekosisteme, kvalitet života lokalnog stanovništva i ekonomski razvoj. Održivo upravljanje ovim projektima, uz sprovođenje preventivnih i korektivnih mera, ključno je za zaštitu prirodnih i društvenih resursa.

7. OPIS MERA PREDVIĐENIH U CILJU SPREČAVANJA ILI OTKLANJANJA svakog značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu.

Mere zaštite predviđene projektnom dokumentacijom

U cilju sprovođenja maksimalne zaštite životne sredine pri izvođenju radova na pozajmištu šljunka i peska obaveza Nosioca projekta je da obezbedi: „Projekat za eksploataciju peska i šljunka iz korita reke Drine stacionaža od 23+120 km do 23+345 km“. Navedenu tehničku dokumentaciju izradio je „GEO-PROJEKT SM”DOO Sremske Mitrovice.

Tehnička dokumentacija kao osnova za dobijanje saglasnosti i odobrenja je odabrala tehnička rešenja takva da se njima maksimalno sačuva i minimalno ugrozi životna sredina, a što je moguće više zaštititi ljudstvo neposredno angažovano na realizaciji projektovane tehnologije a takođe i okolno stanovništvo ukoliko je locirano u neposrednoj blizini odvijanja tehnološkog procesa.

Mere zaštite u toku redovnog rada objekta

U toku i po završetku eksploatacije peska i šljunka sa ovog lokaliteta i u slučaju akcidenta, u cilju zaštite od negativnog uticaja potrebno je preduzeti sledeće mere:

1. Na situacionom prikazu, u projektu eksploatacije rečnih nanosa, vidno obeležiti regulacione linije i linije iskopa. Linije iskopa utvrditi tako da ne budu ugrožene regulacione građevine i stabilnost obala u zoni uticaja iskopa;
2. Podloge za određivanje kinete i izradu tehničke dokumentacije ne mogu biti starije od 6 (šest) meseci pre dana podnošenja zahteva za eksploataciju;
3. Pre početka izrade projekta izvršiti snimanje poprečnih profila na razmaku ne većem od 25,00m.
4. Pri izradi tehničke dokumentacije uvažavati podatke i uslove:
*Vodni uslovi za izradu projekta vađenja rečnog nanosa sa vodnog zemljišta, J.V.P.“Srbijavode“ Beograd br. 9996 od 04.10.2024.god.
*Rešenje Zavoda za zaštitu prirode Srbije iz Beograda, pod 03 br. 021-3979/4 od 31.10.2024.
*Kopija plana i list nepokretnosti
5. U projektu označiti granice katastarskih opština na delu eksploatacionog polja, u situaciji i poprečnim profilima;
6. U projektu, na poprečnim profilima, označiti nivo radne vode, nivo punog glavnog korita ,nivo male srednje dnevne vode i liniju iskopa;
7. U projektu definisati tehnologiju iskopa, količinu i dinamiku iskopa materijala (mesečna i godišnja) i navesti tačnu lokaciju odlaganja iskopanog materijala;
8. U projektu navesti mehanizaciju kojom se planira iskop.
9. Investitor je u obavezi da od nadležnog organa pribavi akt o proceni uticaja na životnu sredinu, odn. akt da nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu;
10. Investitor je u obavezi da prilikom podnošenja zahteva za izdavanje Mišljenja na projekat eksploatacije rečnog nanosa, reguliše imovinsko pravne odnose za kat. parc. br. 13933 i 13934 u K.O. Badovinci;
11. Radi kontrole eksploatacije rečnog nanosa potrebno je definisati tačke poligonog vlaka koordinatama i poprečne profile ulovima u odnosu na poligoni vlak. Na terenu tačke jasno obeležiti betonskim belegama;

12. Investitor je u obavezi da ishoduje vodnu saglasnost na projekat eksploatacije rečnih nanosa. U zahtev za izdavanje vodne saglasnosti potrebno je priložiti:
 - a. projekat eksploatacije rečnih nanosa,
 - b. mišljenje javnog vodoprivrednog preduzeća na projekat eksploatacije rečnih nanosa,
 - c. akt nadležnog organa na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu, odnosno akt nadležnog organa kojim se utvrđuje da nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu;
13. Vodni uslovi se izdaju sa rokom važnosti 6 (šest) meseci od datuma izdavanja;
14. Po završetku izrade tehničke dokumentacije obratiti se ovom Sekretarijatu zahtevom za izdavanje vodne saglasnosti u skladu sa propisima;
15. Sve planirane aktivnosti moraju biti locirane van zona sanitarne zaštite (eventualnih) izvorišta za druge namene;
16. Predvideti upotrebu mašina i opreme izrađenih po novim tehnologijama tako da se mogući negativni uticaji na okolinu svedu na najmanju moguću meru;
17. Tokom izvođenja radova nivo buke i aero zagađenja ne sme preći dozvoljene granične vrednosti;
18. Zabranjeno je vršiti eksploatacione radove u toku noći, odnosno od sumraka do svitanja;
19. Osvetljenje lokacije radova svesti na minimalno, u skladu sa nautičkim i ostalim propisima- zabranjena je upotreba svetlosnih reflektora (i drugog veštačkog osvetljenja) koji bi osvetljavali šire područje i (ili) bili usmereni ka nebu;
20. Komunalni i sav ostali otpad nastao tokom radova, mora biti sakupljen na odgovarajući način, a potom deponovan na mesto koje odrede nadležne službe;
21. Na mikrolokaciji na kojoj se izvode radovi nije dozvoljeno vršiti servis i remontovanje mašina, sredstava i opreme;
22. Servisiranje mehanizacije obezbediti u specijalizovanim mehaničarskim radionicama;
23. Na mikrolokaciji radova zabranjeno je vršiti odlaganje bilo kakvih derivata nafte ili drugih pogonskih goriva, ili formiranje bilo kakve deponije;
24. Tokom sprovođenja radova, potrebno je preduzeti sve mere kako bi se sprečilo izlivanje goriva, maziva i drugih štetnih i opasnih materija;
25. Radne ekipe ne smeju da uništavaju ili oštećuju biljne i životinjske vrste ili njihova staništa, i dužne su da se pridržavaju opštih mera zaštite, pravila o prikupljanju i odnošenju otpada, pravila o zaštiti;
26. Vrsta radova obavezuje Investitora na poštovanje Uslova zaštite prorode kao i svih obaveza na osnovu Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS“, br. 135/2004) i Pravilnika o sadržini studije procene uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS“, br.69/2005);
27. Ukoliko se tokom izvođenja radova naiđe na arheološke ostatke, radove obustaviti i obavestiti nadležni Zavod za zaštitu spomenika kulture;
28. Za sve druge aktivnosti na predmetnom području, promenu obima i vrste radova potrebno je podneti novi zahtev ovom Zavodu;
29. Izvođač radova je obavezan da ukoliko u toku radova pronade geološka ili paleontološka dokumenta koja bi mogla predstavljati zaštićenu prirodnu vrednost ista prijavi Ministarstvu životne sredine, rudarstva i prostornog planiranja i da preduzme sve mere zaštite od uništenja, oštećenja ili krađe;
30. Ukoliko podnosilac zahteva u roku od dve godine od dana dostavljanja akta ne otpočne radove i aktivnosti za koje je akt o uslovima zaštite prirode izdat, dužan je da pribavi novi akt;

31. U cilju kompletiranja dokumentacije potrebne za dobijanje Rešenja/Odobrenja za izvođenje radova podnosilac zahteva dužan je da pribavi i uslove i saglasnost drugih nadležnih institucija (nautičku saglasnost i za izvođenje radova na unutrašnjem i međunarodnom plovnom putu i dr.);
32. Predviđeni radovi na eksploatacije šljunka i peska iz korite reke Drine mogu se izvesti samo na prostoru (deonica od km 23+300 do km 23+525);
33. Mehanizacija koja će biti angažovana na eksploataciji rečnog nanosa ne može da bude trajno stacionirana i na obali reke Drine;
34. Nije dozvoljeno formiranje privremenih objekata za stanovanje, ložišta, pristupnih puteva, deponija otpada, niti bilo kakvo bespotrebno zadržavanje na obali reke Drine;
35. Nije dozvoljeno bagerovanje delova sprudova iznad površine vode koji služe kao staništa gnežđenja stroo zaštićene vrste ptica žalara slepića (*Charadrius dubius*) u periodu gnežđenja, od 15. aprila do 1. jula;
36. Tokom izvođenja projektnih aktivnosti nije dozvoljeno odlaganje otpadnih materija i čvrstog otpada na području ekoloških koridora, niti na okolna vlažna staništa. Ekološka mreža obuhvata međusobno povezana ili prostorno bliska zaštićena područja i ekološki značajna područja unutar koje se delovi povezuju prirodnim ili veštačkim koridorima. Sastoji se iz područja od značaja za očuvanje biodiverziteta, koridora koji povezuju izolovana staništa, i zaštitnih zona koje smanjuju negativne uticaje okruženja. **Ekološki koridori u širem okruženju ovog projekta su Bosutske šume i Bara Zasavica.**
37. Eksploatacijom se ni na koji način ne sme ometati lokalni i međunarodni rečni saobraćaj;
38. Eksploatacijom se ni na koji način ne sme ometati ribarstvo, kao ni druge delatnosti na vodi;
39. Zahvatanjem šljunka i peska nije dozvoljeno otvaranje aluvijalne izdani;
40. Sve eksploatacione aktivnosti se moraju voditi tako da ne izazivaju negativne posledice (lokalnog karaktera) na hidrološki režim i hidrauličke osobine Drine (i najbližih nizvodnih delova);
41. Svi radovi na eksploataciji šljunka i peska se moraju izvoditi tako da ne izazivaju značajne izmene morfoloških karakteristika korita Drine - u potpunosti je zabranjeno svako ugrožavanje stabilnosti korita reke;
42. Nisu dozvoljene aktivnosti, koje mogu ugroziti normalnu egzistenciju živog sveta reke Drine i njene inundacione ravni-pre svega faune ptica i faune riba;
43. Predvideti odgovarajuća rešenja koja se odnose na vodosnabdevanje lokacije izvođenja radova i evakuaciju otpadnih voda (npr. plovilima sa cisternama); zabranjeno je bilo kakvo ispuštanje otpadnih voda u Drinu;
44. Transport i eksploatacija rečno nanosa iz korita reke Drine moraju biti vršeni tako da se onemogući bilo kakav negativan uticaj na kvalitet i ostale karakteristike rečne vode;
45. Prilikom transporta sirovina vodenim putem (potisnice i teglenice), primeniti mere kojima će se onemogućiti rasipanje kamenog agregata, sitnih i finih frakcija;
46. Tokom radova mora biti obezbeđena odgovarajuća lokacija (marina, pristanište) za ukotvljenje (radnih i transportnih) plovila;
47. Deponovanje i separacija zahvaćenog rečnog materijala mora se obavljati na postojećoj lokaciji separacije u Sorma.
48. Po završetku radova izvršiti rekultivaciju terena . U periodima visokih voda doćiće do zatrpavanja eksploativnog polja rečnim nanosom .

Druge mere zaštite

U cilju očuvanja života i zdravlja ljudi preporučljivo je koristiti sledeće mere zaštite:

- neprekidno praćenje razvoja i usavršavanje ličnih zaštitnih sredstava i njihovo uvođenje u upotrebu,
- stimulisati tehnička rešenja čije ideje doprinose poboljšanju uslova rada,
- uvođenje nove tehnologije (ili dela tehnološkog procesa), koji obezbeđuju bolju zaštitu od predhodne,
- permanentno obrazovanje kroz predavanja i informisanje svih zaposlenih iz oblasti zaštite životne sredine.

8. NETEHNIČKI REZIME INFORMACIJA OD 2-7

Nosilac projekta "Savremena Gradnja" DOO. iz Mišara, vršice radove na zemljištu površine od **9.999,08 m²**, tj na kat.parc. broj 13933 i 13934 KO Badovinci, nakon dobijanja vodne saglasnosti.

U prilogu se nalazi:

- *Vodni uslovi za izradu projekta vađenja rečnog nanosa sa vodnog zemljišta, J.V.P."Srbijavode" Beograd br. 9996 od 04.10.2024.god.
- * Rešenje zavoda za zaštitu prirode Srbije Novi Beograd, 03 br. 021-3979/4 od 31.10.2024. god.
- * Kopija plana i list nepokretnosti

Tehnička dokumentacija: „Za eksploataciju rečnog nanosa (šljunka i peska) iz korita reke Drine, urađena je od strane "GEO-PROJEKT SM"DOO IZ Sremske Mitrovice.

Nosilac projekta je takođe dužan da se pri eksploataciji rečnog nanosa u potpunosti pridržava obeleženih granica eksploatacionog polja i eksploataciju vrši prema urađenoj tehničkoj dokumentaciji.

Na osnovu urađene Tehničke dokumentacije za eksploataciju rečnog nanosa i predviđeno tehnološkog procesa eksploatacije može se konstatovati da predmetni Projekat neće značajnije uticati na činioce životne sredine čak ni u akcidentnim situacijama, ukoliko se prethodno pribave sve neophodne saglasnosti nalezni organa a radovi izvode prema odobrenoj Tehničkoj dokumentaciji.

Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд

Водопривредни центар „Сава - Дунав“

11070 Нови Београд, Бродарска 3; www.srbijavode.rs, vpcsavadunav@srbijavode.rs;
Текући рачун: 200-2402180101045-97; ПИБ: 100283824; Матични број: 17117106;
Наменски рачун трезора: 840-78723-57; ЈБКЈС: 81448; Телефон: 011/201-81-00, 311-43-25;
Факс: 011/311-29-27

Број: 9996

Датум: 04.10.2024.

НЖ

На основу члана 117. став 1. тачка 24) и став 3. и члана 118. став 2. Закона о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон), Правилника о садржини и обрасцу захтева за издавање водних аката и садржини мишљења у поступку издавања водних услова („Службени гласник РС“, бр. 72/17, 44/18 и 12/22 – др. закон) и Правилника о утврђивању Плана вађења речних наноса („Службени гласник РС“, бр. 112/23), решавајући по захтеву број 103 од 06.09.2023. године, поднетог од стране привредног друштва "Савремена Градња" д.о.о. из Мишара, улица Маршала Тита број 66. (матични број: 20855908, ПИБ: 107706894), Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ – Водопривредни центар „Сава – Дунав“, Нови Београд (наш бр. 9145 од 08.09.2023. године), издаје

ВОДНЕ УСЛОВЕ

за израду Пројекта вађења речних наноса из корита реке Дрине,
на оријентационој стационажи од km 23+120 до km 23+345

Техничка документација за извођење радова, у даљем тексту Пројекат вађења речних наноса, на деоници од ХЕ Зворник до ушћа реке Дрине у реку Саву, на оријентационој стационажи од km 23+120 до km 23+345, потез "Зелењак", која је обухваћена Планом вађења речних наноса („Службени гласник РС“, бр. 112/23), на делу катастарских парцела број 13933 и 13934 КО Бадовинци, општина Богатић (Сектор низводно од ХЕ „Зворник“), треба да испуни следеће услове:

1. Познајмиште речних наноса се налази на водном земљишту у смислу Закона о водама, на локацији на којој, у складу са Планом вађења речних наноса, вађење речних наноса је потребно;
2. Уз захтев за издавање водне сагласности приложити акт надлежног органа о сагласности на студију о процени утицаја на животну средину, односно акт надлежног органа којим се утврђује да није потребна процена утицаја на животну средину. Пројекат, границе експлоатационог поља и динамику вађења речних наноса ускладити са условима Завода за заштиту природе и условима заштите животне средине;
3. На основу мишљења РХМЗ-а, карактеристичне вредности протицаја реке Дрине износе:
 - просечан вишегодишњи проток $Q_{sr} = 369 \text{ m}^3/\text{s}$,
 - просечна вредност апсолутних максималних годишњих протока $Q_{sr \text{ max}} = 2190 \text{ m}^3/\text{s}$.У складу са Генералним пројектом заштите од плавлена и уређења речног корита у доњем току реке Дрине, карактеристичне вредности меродавних протицаја су: протицај при коме је испуњено основно корито $Q_{pk} = 1.100 \text{ m}^3/\text{s}$; средња двогодишња вода $Q_{sv50\%} = 363 \text{ m}^3/\text{s}$ и мала средње-дневна двогодишња вода $Q_{min50\%} = 77 \text{ m}^3/\text{s}$. При изради Пројекта користити дате податке;
4. Извршити хидраулички прорачун за меродавне протицаје у условима стационарног течења, на основу којих треба одредити условљене коте ископа дуж поља на коме се врши вађење речних наноса, уз дефинисање елемената водног режима пре почетка вађења речних наноса, као и стања након завршеног вађења речних наноса;
5. Пројектом вађења речних наноса се не сме предвидети кота ископа већа од дозвољене, која је на предметној локацији у основном кориту до коте талвега, а у инундацији до 1,5 m испод коте средње мале воде ($Q_{mv, sr} = 77 \text{ m}^3/\text{s}$);
6. Максимални нагиб косина кинете је 1:3;
7. У подужном правцу вађења речних наноса треба планирати у смеру од низводног профила ка узводном, а у попречном правцу у смеру од матице тока према обали;
8. На основу геодетских снимања урадити:

- а) катастарско - топографски план зоне извођења радова, у размери 1:1000 (1:2500), са приказом контура високе обале речног корита, положаја поља на коме се вади речни нанос са координатама граничне контуре, привремених депонија, сепарација, манипулативних површина и приступних путева у границама водног земљишта, као и речног корита најмање по 50 m узводно и низводно од зоне извођења радова. На плану назначити границе катастарских парцела и катастарских општина. Геодетски снимак за израду катастарско - топографског плана не сме да буде старији од три (3) месеца, урађен у дигиталној форми у стандардном формату;
- б) приказ контролних попречних профила на одговарајућем растојању (не већем од 25 m), у размери 1:100/1000 (2500) и подужни профил поља на коме се вади речни нанос, са приказом линије спруда по осовини, линије талвега (највећих дубина на снимљеним попречним профилима речног корита), границе ископа, као и линије воде на дан снимања. Преломне тачке дати у Gauss – Kriger-овом координатном систему;
9. Коришћена геодетска опрема мора да испуњава одређене услове тачности, који се потврђују атестом или декларацијом. Мерење позиције треба да буде са мерном несигурности од 25 cm, а мерење дубина треба да буде са мерном несигурности од 5 cm;
 10. У Пројекту вађења речних наноса треба описати технологију ископа;
 11. У Пројекту вађења речних наноса треба дати количине наноса, као и динамику вађења наноса по месецима и укупну количину наноса на период важења водне сагласности;
 12. Предвидети радове и мере које ће спречити евентуално стварање секундарних и паралелних токова дуж поља на коме се вади речни нанос у случају високих водостаја реке;
 13. Пројектом вађења речних наноса доказати да ће вађење речних наноса на предметној локацији имати позитивне ефекте на водни режим на овом делу тока реке Дрине, као и да неће имате негативне последице у односу на друге кориснике;
 14. Предвиђеним вађењем речних наноса не сме се угрозити стабилност природне обале корита за средњу и велику воду, не смеју се погоршати услови санитарне заштите и негативно утицати на стање животне средине. Уколико постоји било каква употреба нафте и њених деривата, у пројекту вађења речних наноса треба предвидети мере заштите да не дође до загађења водотока;
 15. Није дозвољено складиштење нафтних деривата (горива, уља и мазива), замена уља, подмазивање и прање механизације на водном земљишту;
 16. У Пројекту вађења речних наноса треба навести и означити локације за складиштење горива, уља и мазива, одржавање и прање механизације, које треба да буду удаљене најмање 500 m од речног корита. Складишта нафтних деривата и погони за одржавање механизације треба да буду заштићени од стогодишње велике воде реке и морају да имају канализацију за прихватање отпадних вода и уређај за сепарацију масти и уља;
 17. У Пројекту вађења речних наноса треба означити локације и димензије привремених депонија **за које су издата водна акта**, а које ће служити за одлагање извађеног наноса на водном земљишту. Треба приказати максималну површину, висину и количину речног наноса који се може депоновати. У случају да се извађени материјал из предметног експлоатационог поља директно испоручује коминтентима потребно је доставити Изјаву оверену код јавног бележника којом се потврђује да ће се избагеровани материјал директно испоручивати коминтентима са којима инвеститор има закључен уговор о снабдевању речним наносом;
 18. Привремене депоније морају бити ван домашаја или заштићене од десетогодишње велике воде реке Дрине;
 19. У Пројекту вађења речних наноса дати процену утицаја планираних депонија на меродавне нивое великих вода, с тим да депоније не смеју да заузимају више од 20% ширине инундације, од речне обале до уреза стогодишње велике воде или насипа;
 20. У Пројекту вађења речних наноса дати процену количине јаловине на пољу на коме се вади речни нанос и предвидети локације за њено одлагање. По правилу, јаловину ископану на спрудовима треба депоновати у стараче и депресије, тако да се не смањи протицајни профил и погоршају услови течења великих вода;
 21. Пројекат вађења речних наноса треба да садржи план за одбрану од поплава, који би требало да обухвати евакуацију радника и механизације и заштиту привремених депонија у току спровођења одбране од поплава;
 22. Пројекат вађења речних наноса треба да буде урађен у складу са техничким нормативима и стандардима. Техничку документацију треба да уради привредно друштво, односно правно

- лице које је регистровано за израду техничке документације, с тим да одговорни пројектант треба да поседује лиценцу 313 или 314, према класификацији Инжењерске коморе Србије;
23. На Пројекат вађења речних наноса треба прибавити водну сагласност, којом се утврђује да је она урађена у складу са издатим водним условима, сагласно члану 119. Закона о водама;
 24. Право на вађење речних наноса, сагласно члану 89. Закона о водама, стиче се добијањем водне сагласности, што подразумева и обавезу решавања имовинских питања на парцелама на којима се вади речни нанос и постављају привремени објекти потребни за извођење радова, како на приватним тако и на парцелама у јавној својини;
 25. За обављање делатности вађења речних наноса правно лице, односно предузетник, треба да буде уписано у одговарајући регистар (сходно члану 90. Закона о водама) и да поседује лиценцу за обављање делатности вађења речних наноса. Лиценца за обављање делатности вађења речних наноса из водног пута издаје се на захтев правног лица, односно предузетника, решењем министарства надлежног за послове саобраћаја, а за обављање делатности вађења речних наноса из водотока на којима нема пловног пута и са водног земљишта, ради уређења режима вода, решењем министарства надлежног за послове водопривреде, на период од пет година;
 26. У складу са чланом 116. став 1. Закона о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др.закон), Водни услови престају да важе ако се у року од годину дана од дана њиховог издавања не поднесе захтев за издавање водне сагласности;
 27. У складу са чланом 130. Закона о водама и на основу Правилника о садржини, начину и обрасцу водне књиге („Службени гласник РС“, број 86/10), водни услови су евидентирани у Уписник водних услова за водно подручје Сава, под редним бројем 1129 од 01.10.2021 године.

Образложење

Привредно друштво "Савремена Градња" д.о.о. из Мишара поднела је захтев за добијање водних услова у циљу израде Пројекта вађења речних наноса, на оријентационој стационажи од km 23+120 до km 23+345, потез "Зелењак", која је обухваћена Планом вађења речних наноса („Службени гласник РС“, бр. 112/23), на локацији на којој је вађење речних наноса потребно и то на делу катастарских парцела 13933 и 13934 број КО Бадовинци, општина Богатић (Сектор низводно од ХЕ „Зворник“).

Уз захтев је достављена следећа документација:

- Извод о регистрацији привредног субјекта - АПР од 07.03.2023.године;
- Прегледна ситуација поља за вађење речних наноса, са приказом катастарских парцела, преклопљена са графичким прилогом Плана вађења речних наноса, како би се утврдио положај поља у односу на дозвољене локације из Плана;
- Копија плана за катастарске парцеле 13933 и 13934 КО Бадовинци која представља експлоатационо поље, издата од стране РГЗ – СКН Богатић (број 953-002-21758/2023 од 12.05.2023. године);
- Препис листа непокретности бр. 4588 за кат. парцеле бр. 13933 и 13934 к.о. Бадовинци, општина Богатић од 09.05.2023. године;
- Решење за издавање лиценце за обављање делатности вађења речних наноса из водотока Дрине, низводно од ХЕ Зворник број 325-00-0578/2021-07 од 16.12.2021. године издато "Савременој градњи" д.о.о. из Мишара, улица Маршала Тита број 66. од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде;

На основу достављене и расположиве техничке документације констатовано је следеће:

У складу са чл. 117. Закона о водама, планирани радови припадају типу објеката број 24) вађење и депоновање на водном земљишту: речних наноса, камена и другог материјала из корита водотока, спрудова, речних алувиона и са обала природних водотока, природних и вештачких акумулација; тресета за холтикултуру; рекултивацију експлоатационог поља и непосредне околине, по завршеном вађењу, а према члану 43. истог закона, предметни радови су сврстани у делатност 1) уређење водотока и заштита од штетног дејства вода.

Водни услови се издају за извођење радова на вађењу речних наноса са водног земљишта на локалитетима где је то од интереса за очување или побољшање водног режима, у обиму који неће

нарушити водни режим и угрозити екосистем речног тока и приобалног земљишта и они су саставни део Плана вађења речних наноса за период од 2023. до 2025. године.

Вађење речних наноса предвиђено је на делу катастарских парцела 13933 и 13934 КО Бадовинци, на територији општине Богатић.

На основу достављене документације и увидом у податке из катастра непокретности, утврђено је да је наведена парцела у приватној својини у власништву привредног друштва "Савремена Градња" д.о.о. из Мишара.

Координате тачака које оријентационо дефинишу експлоатационо поље:

Ознаке угаоних тачака	Координате	
	X	Y
T1	7 367 882	4 956 606
T2	7 367 927	4 956 532
T3	7 368 006	4 956 445
T4	7 368 005	4 956 406
T5	7 367 954	4 956 385
T6	7 367 964	4 956 418
T7	7 367 938	4 956 457
T8	7 367 890	4 956 513
T9	7 367 851	4 956 583

Површина експлоатационог поља износи 9.999,08 m².

Катастарске парцеле 13933 и 13934 КО Бадовинци, КО Бадовинци, на основу увида у податке из катастра непокретности, има укупну површину од 9.999,08 m² по култури остало природно неплодно земљиште.

Сагласно чл.6. Закона о водама и Одлуци о утврђивању пописа вода I реда, река Дрина припада водама I реда.

Концепција вађења речних наноса на предметној локацији треба да се базира на проширењу минор корита, како би се смањиле брзине течења, вучна сила и тангенцијални напон у зони поља на коме се вади речни нанос.

На основу Правилника о садржини, начину и обрасцу водне књиге („Службени гласник РС“, бр. 86/10), водни услови су евидентирани у Уписник водних услова, што је дато у услови број 27.

РУКОВОДИЛАЦ
ВНЦ „Сава - Дунав“

Александар Николић, дипл.инж.грађ.

Доставити:

- Привредно друштво "Савремена Градња" д.о.о.,
улица Маршала Тита број 66, Мишар 15216
- Одељ.за водно добро, водни режим и водна акта (х2),
- Реп. дирекц. за воде, Београд, Немањина 22 – 26 (електронски),
- архиви

Република Србија
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ
Нови Београд, Јапанска бр. 35
Тел: +381 11/2093-802; 2093-803
Факс: + 381 11/2093-867

Завод за заштиту природе Србије из Београда, ул. Јапанска бр. 35, (извршни директор Бранка Вујовић, по одлуци 02 бр. 012-1498/4 од 27.09.2024. године) на основу члана 9. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исправка, 14/2016, 95/2018-други закон и 71/2021) и члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/2016, 95/2018–аутентично тумачење и 2/2023–Одлука УС), поступајући по захтеву бр. 74 од 09.10.2024. године Предузећа “SAVREMENA GRADNJA” D.O.O., ул. Маршала Тита бр. 29, 15216 Мишар, Шабац, за издавање услова заштите природе за вађење речног наноса из корита реке Дрине на стационажи од km 23+120 до km 23+345 на к.п. бр. 13933 и 13934 обе у К.О. Бадовинци, општина Богатић, дана 31.10. 2024. године под 03 бр. 021-3979/4 доноси

РЕШЕЊЕ

1. Подручје на којем се планира вађење речног наноса у кориту реке Дрине не налази се унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите. Подручје припада еколошком коридору од међународног значаја – Дрина који чини саставни део Еколошке мреже Републике Србије, према Уредби о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010). Подручје се налази у границама потенцијалног Подручја посебне заштите (pSPA) под називом „Доње Подриње“ еколошке мреже Натура 2000. Сходно томе, издају се услови заштите природе:

Општи услови:

- 1) Планиране активности предвидети на предметном подручју које се налази на к.п. бр. 13933 и 13934 обе у К.О. Бадовинци, општина Богатић, која је одређена следећим координатама датим у захтеву:

тачка	X	Y
T1	7 367 882	4 956 606
T2	7 367 927	4 956 532
T3	7 368 006	4 956 445
T4	7 368 005	4 956 406
T5	7 367 954	4 956 385
T6	7 367 964	4 956 418
T7	7 367 938	4 956 457
T8	7 367 890	4 956 513
T9	7 367 851	4 956 583

- 2) Забрањено је потпуно преграђивање реке Дрине током експлоатације;
- 3) Пројектом дефинисати простор за депоновање извађеног речног наноса у коме треба да су обезбеђени услови складиштења без могућности загађења водотока, земљишта и ваздуха у окружењу у складу са Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 – др. закон, 72/2009 – др.закон, 43/2011 – одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 – др.закон и 95/2018 – др.закон);

- 4) Пројектом дефинисати забрану депоновања извађене јаловине на простору вађења у самом приобаљу, као и на површинама под природном и полуприродном вегетацијом (појединачна или групе стабала у приобаљу, ливаде, пашњаци, тршњаци итд.);
- 5) Забрањено је уклањање крајречне вегетације, на остатку простора максимално ограничити уклањање зељасте, жбунасте и шумске вегетације која је значајна за гнежђење, исхрану и зимовалиште, одмориште и ноћилиште за птице и друге животињске врсте;
- 6) За извођење радова који изискују уклањање високе дрвенасте вегетације на државном и приватном земљишту обавезна је сагласност и дознака шумског газдинства „Борања“;
- 7) Строго дефинисати манипулативне површине експлоатационог поља;
- 8) Забрањено је угрожавање биодиверзитета и геодиверзитета опасним и штетним материјама и средствима, отпадом и грађевинским материјалом на предметном подручју;
- 9) Забрањено је уништавање и нарушавање станишта као и уништавање и узнемиравање дивљих врста;
- 10) Забрањено је извођење радова који би довели до замућења воде у периоду дужем од пет дана;
- 11) Забрањено је упуштање отпадних вода приликом испирања наноса у реку Дрину;
- 12) Забрањена је промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност коридора;
- 13) Током извођења радова, сагласно чл. 10. и 16. Закона о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 96/2021), ниво буке не сме прећи граничне вредности за радну средину;
- 14) Комунални и сав остали отпад настао током радова мора да буде привремено складиштен на прописан начин до његовог коначног збрињавања на место које одреди надлежна комунална служба а у складу са чланом 3. Закона о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018-др.закон и 35/2023) према коме се управљање отпадом врши на начин којим се обезбеђује контрола и примена мера смањења: а) загађења вода, ваздуха и земљишта; б) опасности по биљни и животињски свет; в) опасности од настајања удеса, експлозија или пожара; г) негативних утицаја на пределе и природна добра посебних вредности; д) нивоа буке и непријатних мириса;
- 15) На површини вађења речног наноса није дозвољено вршити сервис и ремонтовање машина, средстава и опреме;
- 16) Није дозвољено извођење радова ноћу;
- 17) Пројектом дефинисати да је у току радова на предметној површини вађења речног наноса и околини потребно предузети све мере како би се спречило изливање горива, мазива и других штетних и опасних материја у водоток;
- 18) Предвидети да се у случају акцидентног загађења површинских вода и земљишта тренутно обуставе сви радови, и да се ангажују надлежне институције и предузеће овлашћено за санирање;
- 19) У случају изливања штетних материја у водоток, потребно је извршити одговарајуће анализе воде и предузети мере санације и заштите живог света реке, а гориво, мазиво и друге штетне материје адекватно сакупљати и евакуисати до прописане локације, у складу са чланом 2. Правилника о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник РС“, бр. 92/2010 и 77/2021);
- 20) Током транспорта речног наноса неопходно је спречити свако разношење честица песка и прашине у непосредно окружење. Свако евентуално изливање речног наноса на траси превоза потребно је што пре санирати;

- 21) Уколико се у току радова наиђе на геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла имати својство природне вредности, налазач је дужан да пријави Министарству заштите животне средине и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе до доласка овлашћеног лица, у складу са чл. 99. Закона о заштити природе;

Посебни услови:

- 22) У границама поља за вађење речног наноса, радови на рашчишћавању терена, вађењу и извлачењу речног наноса могу да се изводе после 15. августа и пре 15. априла наредне календарске године, односно, могу се изводити у периоду од 1. јануара до 15. априла и од 15. августа до 31. децембра;
- 23) Пројектом дефинисати да се, уколико се током периода дозвољеног за радове на експлоатационом пољу евидентирају активна гнезда са јајима и/или младунцима птица које се гнезде на спрудовима, у вегетацији, на тлу или стаблима, радови и активности морају обуставити до излетања младунаца;
- 24) Није дозвољено изводити радове у воденом огледалу ван дефинисане експлоатационе површине;
- 25) Обавеза инвеститора је да стручним сарадницима Завода омогући приступ локацији током године у циљу праћења стања на локалитету и околини;

Експлоатација:

- 26) Радови при експлоатацији морају се изводити тако да не ремете хидролошки режим, пре свега квантитативне карактеристике реке Дрине, односно да не изазивају негативне последице локалног карактера;
- 27) Експлоатацијом материјала не сме се угрозити стабилност природне обале за велику воду;
- 28) Експлоатацијом није дозвољено ићи испод талвега;
- 29) Није дозвољено отварање фреатске (слободне) издани;
- 30) Није дозвољено вршити сепарацију експлоатисаног материјала у приобаљу, изузев на месту намењеном за сепарацију.
2. Ово решење не ослобађа подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.
3. У складу са чл. 9. став 18. Закона о заштити природе, Пројекат експлоатације је потребно доставити Заводу ради прибављања мишљења о испуњености услова заштите природе из овог решења.
4. За све друге радове/активности на предметном подручју или промене пројектне документације, потребно је поднети нови захтев.
5. Врста радова обавезује носиоца Пројекта на поштовање услова заштите природе, као и свих обавеза дефинисаних Законом о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/2004 и 36/2009). С тим у вези, у случају потребе израде Студије о процени утицаја на животну средину, иста треба бити израђена у складу са условима заштите природе из овог решења.
6. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања овог решења не отпочне радове и активности за које је ово решење издато, дужан је да поднесе захтев за издавање новог решења.
7. Такса за издавање стручне основе за издавање акта о условима заштите природе у износу од 27.400,00 динара одређена је у складу са Законом о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, бр. 43/2003, 51/2003, 61/2005, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 93/2012, 65/2013-други закон, 83/2015, 112/2015, 113/2017, 3/2018 - исправка, 86/2019, 90/2019- исправка, 144/2020, 138/2022 и Усклађени динарски износи из Тарифе републичких административних такси 59/2024 и 63/2024) – Тарифни број 186а, став 2. тачка 2) подтачка (3).

Образложење

Завод за заштиту природе Србије примио је дана 11.10.2024. године захтев заведен под 03 бр. 021-3979/1, Предузећа "SAVREMENA GRADNJA" D.O.O., ул. Маршала Тита бр. 29, 15216 Мишар, Шабац, за издавање услова заштите природе за вађење речног наноса из корита реке Дрине на стационачи од km 23+120 до km 23+345 на к.п. бр. 13933 и 13934 обе у К.О. Бадовинци, општина Богатић.

Уз захтев је достављена следећа документација: Пројектни задатак, Водни услови бр. 9996 од 04.10.2024. године, Јавно водопривредног предузећа „Србијаводе“ Београд, Водопривредни центар „Сава-Дунав“, ул. Бродарска бр. 3, 11070 Нови Београд, прегледна ситуација, локација к.п. бр. 13933 и 13934 обе у К.О. Бадовинци, општина Богатић, река Дрина стационача km 23+120 до km 23+345, копија катастарског плана бр. 953-002-21758/2023, потврда о уплати РАТ.

Увидом у достављени захтев утврђено је да се на експлоатационом простору дефинисаном у тачки 1. подтачка 1) овог решења планирају следећи радови:

- ископ речних наноса багером;
- утовар агрегата у камионе;
- транспорт агрегата и депоновање.

Увидом у Централни регистар заштићених природних добара и документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђени су услови из диспозитива овог решења. Предметно подручје на којем се планира вађење речног наноса не налази се унутар заштићеног подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите. Подручје припада еколошком коридору од међународног значаја – Дрина, који чине саставни део Еколошке мреже Републике Србије, према Уредби о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010).

Површина планирана за вађење речног наноса се налази у границама потенцијалног Подручја посебне заштите (proposed Special Protection Area, pSPA) еколошке мреже Натура 2000 у складу са прописима Европске уније – Директивом о птицама (Директива о очувању дивљих птица/ Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council on the conservation of wild birds), чије стање је неопходно очувати и у будућем периоду унапредити. У сегменту очувања дивљих врста птица у складу са Директивом о птицама, pSPA „Доње Подриње“ је значајно за очување укупно 18 врста птица са додатка I Директиве о птицама и за још 43 врсте птица које се налазе на додацима Директиве о птицама, а посебно је значајно као гнездилиште мале *Sternula albifrons* и обичне чигре *Sterna hirundo*, али и других врста које се гнезде на спрудовима (жалар слепић *Charadrius dubius*) или у обалској зони и одсецима (брегуница *Riparia riparia*, пчеларица *Merops apiaster*, водомар *Alcedo atthis*).

Све наведене врсте птица имају статус „строго заштићена дивља врста“, утврђен Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016). Такође, то су врсте које се налазе и у додатку II („строго заштићена врста“) Закона о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта („Службени гласник РС – Међународни уговори“, бр. 102/2007).

У складу са чланом 74. Закона о заштити природе, забрањено је, између осталог, оштећивати и уништавати развојне облике, јаја, гнезда и легла строго заштићених врста птица, подручја њиховог размножавања и одмарања, угрожавати или уништавати њихова станишта, и узнемиравати их, нарочито у време размножавања, подизања младих, миграције и хибернације.

Сагласно члану 4. ставу 1. Правилника о проглашењу строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, заштита строго заштићених дивљих врста спроводи се забраном коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта.

Имајући у виду наведено, дефинисани су услови заштите природе као у диспозитиву овог решења и посебно су временски ограничени радови, сагласно тачки 1. подтачка 22) овог Решења, јер период размножавања наведених врста птица, оквирно траје, од 15. априла до 15. августа.

Законски основ за доношење решења: Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-исправка 14/2016, 95/2018-други закон и 71/2021); Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009, 72/2009, 43/2011 – Одлука УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018-други закон); Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010); Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016); Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 96/2021); Закона о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016, 95/2018-др.закон и 35/2023) и Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Службени гласник РС“, бр. 92/2010 и 77/2021).

Планиране активности могу се реализовати под условима дефинисаним овим решењем.

На основу свега наведеног, одлучено је као у диспозитиву овог решења.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Министарству заштите животне средине у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се предаје писмено или изјављује усмено на записник Заводу за заштиту природе Србије, уз доказ о уплати Републичке административне таксе у износу од 590,00 динара на текући рачун бр. 840-0000031395845-78, позив на број 59-013 по моделу 97.

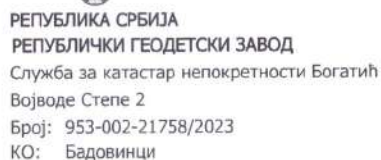
ИЗВРШНИ ДИРЕКТОР

Бранка Вујовић

По Одлуци 02-бр. 012-1498/4
од 27.09.2024. године

Достављено:

- Подносиоцу захтева
- Архива

Катастарска парцела број:
13961, 13941, 13934, 13933, 13960,
13959, 13940, 13967, 13966

Размера штампе: 1:2500

НАПОМЕНА: Такса за pružaње usluga Zavoda obračunata u skladu sa članom 2156, Zakona o PAT, u iznosu od 3420,00 dinara.

Датум и време издавања:
12.05.2023 године у 08:25

Sinisa Cvetuljski
12.05.2023. 9:07:2

М.П.

Оплатишено лице: *Иван Теодорович Теодоров*

Република Србија
Републички геодетски завод
Геодетско-катастарски информациони систем

Milan Lazic preduzetnik
GEODETSKA RADNJA
GEOMAP015
SABAC
[Handwritten signatures]

* Број листа непокретности: 4588

katastar.rgz.gov.rs/eKatastar | 09.10.2024. 13:41:19

Подаци катастра непокретности

Подаци о непокретности	abc6bb85-f826-4c80-9555-8d9a85c4b387
Матични број општине:	70289
Општина:	БОГАТИЋ
Матични број катастарске општине:	704571
Катастарска општина:	БАДОВИНЦИ
Датум ажурности:	08.10.2024. 14:26
Служба:	БОГАТИЋ
Извор податка:	БОГАТИЋ, ЈЕ

1. Подаци о парцели - А лист

Потес / Улица:	ЗЕЛЕЊАК
Број парцеле:	13933
Површина m²:	7091
Број листа непокретности:	4588

Подаци о делу парцеле

Број дела:	1
Врста земљишта:	ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ
Култура:	ОСТАЛО ПРИРОДНО НЕПЛОДНО ЗЕМЉИШТЕ
Површина m²:	7091

Имаоци права на парцели - Б лист

Назив:	PRIVREDNO DRUSTVO SAVREMENA GRADNJA D.O.O. MISAR
Адреса:	МИШАР, МАРШАЛА ТИТА
Матични број лица:	0000020855908
Врста права:	СВОЈИНА
Облик својине:	ПРИВАТНА
Удео:	1/1

Терети на парцели - Г лист

*** Нема терета ***

Напомена (терет парцела)

*** Нема напомене ***

* Извод из базе података катастра непокретности.

НАПОМЕНА: Сходно члану 18. Закона о републичким административним таксама и члану 6. Уредбе о условима издавања извода из листа непокретности и листа вода из ГКИС-а, без накнаде се издаје извод из листа непокретности: органима, организацијама и институцијама Републике Србије, аутономних покрајина, односно јединица локалне самоуправе, организацијама обавезног социјалног осигурања, установама основаних од стране Републике Србије, аутономних покрајина, односно јединица локалне самоуправе, Црквама и верским заједницама, Црвеном крсту Србије, дипломатско-конзуларним представништвима страних држава, под условом узајамности, јавним бележницима, геодетским организацијама и привредним друштвима и предузетницима уписаним у Регистар посредника у промету и закупу непокретности, и исти се дигитално преузимају преко сервисне магистрале државних органа и електронских сервиса РГЗ-а.

Република Србија
Републички геодетски завод
Геодетско-катастарски информациони систем

Milan Lazić preduzetnik
GEODETSKA RADNJA
GEOMAP015
ŠABAC

[Handwritten signatures]

* Број листа непокретности: 4588

katastar.rgz.gov.rs/eKatastar | 09.10.2024. 13:41:27

Подаци катастра непокретности

Подаци о непокретности	63ebcad8-3917-440a-8498-a69b70f53c57
Матични број општине:	70289
Општина:	БОГАТИЋ
Матични број катастарске општине:	704571
Катастарска општина:	БАДОВИНЦИ
Датум ажурности:	08.10.2024. 14:26
Служба:	БОГАТИЋ
Извор податка:	БОГАТИЋ, ЈЕ

1. Подаци о парцели - А лист

Потес / Улица:	ЗЕЛЕЊАК
Број парцеле:	13934
Површина m²:	16205
Број листа непокретности:	4588

Подаци о делу парцеле

Број дела:	1
Врста земљишта:	ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ
Култура:	ОСТАЛО ПРИРОДНО НЕПЛОДНО ЗЕМЉИШТЕ
Површина m²:	16205

Имаоци права на парцели - Б лист

Назив:	PRIVREDNO DRUSTVO SAVREMENA GRADNJA D.O.O. MISAR
Адреса:	МИШАР, МАРШАЛА ТИТА
Матични број лица:	0000020855908
Врста права:	СВОЈИНА
Облик својине:	ПРИВАТНА
Удео:	1/1

Терети на парцели - Г лист

*** Нема терета ***

Напомена (терет парцела)

*** Нема напомене ***

* Извод из базе података катастра непокретности.

НАПОМЕНА: Сходно члану 18. Закона о републичким административним таксама и члану 6. Уредбе о условима издавања извода из листа непокретности и листа вода из ГКИС-а, без накнаде се издаје извод из листа непокретности: органима, организацијама и институцијама Републике Србије, аутономних покрајина, односно јединица локалне самоуправе, организацијама обавезног социјалног осигурања, установама основаних од стране Републике Србије, аутономних покрајина, односно јединица локалне самоуправе, Црквама и верским заједницама, Црвеном крсту Србије, дипломатско-конзуларним представништвима страних држава, под условом узајамности, јавним бележницима, геодетским организацијама и привредним друштвима и предузетницима уписаним у Регистар посредника у промету и закупу непокретности, и исти се дигитално преузимају преко сервисне магистрале државних органа и електронских сервиса РГЗ-а.

9. PODACI O MOGUĆIM TEŠKOĆAMA (tehnički nedostaci ili nepostojanje odgovarajućeg stručnog znanja i veština) na koje je naišao nosilac projekta.

Nosilac Projekta je na osnovu urađene i odobrene Tehničke dokumentacije i Rešenja o vodnoj saglasnosti prethodne godine već obavljao navedenu delatnost na predmetnom pozajmištu. Činjenica je da nosilac Projekta nije imao pritužbi na rad i da je podneo Zahtev za odlučivanje o potrebi procene uticaja na životnu sredinu eksploatacije rečnog nanosa na predmetnoj lokaciji da je svestan značaja sa aspekta zaštite životne sredine.

Nosilac projekta, obzirom na delatnost, dobro je upoznat sa problematikom iz domena zaštite životne sredine tako da i to daje garanciju da će i planirane aktivnosti sprovoditi na takav način da prouzrokuje najmanju moguću promenu u životnoj sredini, rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi.

10. UPITNIK uz zahtev za odlučivanje o potrebi procene uticaja na životnu sredinu

KRATAK OPIS PROJEKTA

Red. broj	P i t a n j e	DA/NE Kratak opis projekta?	Da li će to imati značajne posledice ? DA/NE zašto?
1	2	3	4
1.	Da li izvođenje, rad ili prestanak rada podrazumeva aktivnosti koje će prouzrokovati fizičke promene na lokaciji (topografije, korišćenja zemljišta, izmenu vodnih tela)?	Da – produbljivanje dna rečnog korita	Ne
2.	Da li izvođenje ili rad projekta podrazumeva korišćenje prirodnih resursa kao što su zemljište, vode, materijali ili energija, posebno resursa koji nisu obnovljivi ili koji se teško obezbeđuju?	Da – koristi se prorodni resurs- rečni pesak i šljunak, ali kao obnovljivi resurs i euro dizel gorivo	Ne
3.	Da li projekat podrazumeva korišćenje, skladištenje, transport, rukovanje ili proizvodnju materija ili materijala koji mogu biti štetni po ljudsko zdravlje ili životnu sredinu ili koji mogu izazvati zabrinutost zbog postojećih ili potencijalnih rizika po ljudsko zdravlje?	Da – pri transportu tegljačima	Ne
4.	Da li će na projektu tokom izvođenja, rada ili po prestanku rada nastajati čvrsti otpad?	Da	Ne
5.	Da li će na projektu dolaziti do ispuštanja zagađujućih materija ili bilo kakvih opasnih, otrovnih ili neprijatnih materija u vazduh?	Da – gasovi produkti sagorevanja euro dizel goriva	Ne
6.	Da li će projekat prouzrokovati buku i vibracije, ispuštanje svetlosti, toplotne energije ili elektromagnetnih zračenja?	Da – buka i vibracije se emituju od rada mehanizacije	Ne
7.	Da li projekat dovodi do rizika od kontaminacije zemljišta ili vode ispuštenim zagađujućim materijama na tlo ili površinske ili podzemne vode?	Ne	Ne
8	Da li će tokom izvođenja ili rada projekta postojati bilo kakav rizik od udesa koji može ugroziti ljudsko zdravlje ili životnu sredinu?	Da – postoji potencijalni rizik zbog nepoštovanja tehnologije rada	Da – curenje i prosipanje naftnih derivata
9.	Da li će projekat dovesti do socijalnih promena, na primer u demografskom smislu?	Ne	Ne

10.	Da li postoje bilo koji drugi faktori koje treba analizirati, kao što je razvoj koji će uslediti, koji bi mogli dovesti do posledica na životnu sredinu ili do kumulativnih uticaja sa drugim, postojećim ili planiranim aktivnostima na lokaciji?	Ne	Ne
11.	Da li ima područja na lokaciji ili u blizini lokacije, zaštićenih po međunarodnim ili domaćim propisima zbog svojih ekoloških, pejzažnih, kulturnih ili drugih vrednosti, koja mogu biti zahvaćena uticajima projekta?	Ne	Ne
12.	Da li ima područja na lokaciji ili u blizini lokacije, važnih ili osetljivih zbog ekoloških razloga, na primer močvare, vodotoci ili druga vodna tela, planinska ili šumska područja, koja mogu biti zagađena izvođenjem projekta?	Da – reka Drina	Ne
13.	Da li ima područja na lokaciji ili u blizini lokacije koja koriste zaštićene, važne ili osetljive vrste faune ili flore, na primer za naseljavanje, leženje, odrastanje, odmaranje, prezimljavanje ili migraciju, a koja mogu biti zagađene realizacijom projekta?	Ne	Ne
14.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije postoje površinske ili podzemne vode koje mogu biti zahvaćene uticajem projekta?	Da	Ne
15.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije postoje područja ili prirodni oblici visoke amijentalne vrednosti koji mogu biti zahvaćeni uticajem projekta?	Ne	Ne
16.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije postoje putni pravci ili objekti koji se koriste za rekreaciju ili drugi objekti koji mogu biti zahvaćeni uticajem projekta?	Ne	Ne
17.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije postoje transportni pravci koji mogu biti zagušeni ili koji prouzrokuju probleme po životnu sredinu, a koji mogu biti zahvaćeni uticajem projekta?	Ne	Ne
18.	Da li se projekat nalazi na lokaciji na kojoj će verovatno biti vidljiv velikom broju ljudi?	Ne	Ne
19.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije ima područja ili mesta od istorijskog ili kulturnog značaja koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta?	Ne	Ne
20.	Da li se projekat nalazi na lokaciji u prethodno nerazvijenom području koje će zbog toga pretrpeti gubitak zelenih površina?	Ne	Ne

21.	Da li se na lokaciji ili u blizini lokacije projekta koristi zemljište, na primer za kuće, vrtove, druge privatne namene, industrijske ili trgovačke aktivnosti, rekreaciju, kao javni otvoreni prostor, za javne objekte, poljoprivrednu proizvodnju, za šume, turizam, rudarske ili druge aktivnosti koje mogu biti zahvaćene uticajem projekta?	Da	Ne
22.	Da li za lokaciju i za okolinu lokacije postoje planovi za buduće korišćenje zemljišta koje može biti zahvaćeno uticajem projekta?	Ne	Ne
23.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije postoje područja sa velikom gustom naseljenosti ili izgrađenosti koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta?	Ne	Ne
24.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije ima područja zauzetih specifičnim (osetljivim) korišćenjem zemljišta, na primer bolnice, škole, verski objekti, javni objekti koji mogu biti zahvaćeni uticajem projekta?	Ne	Ne
25.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije ima područja sa važnim, visoko kvalitetnim ili retkim resursima (na primer podzemne vode, površinske vode, šume, poljoprivredna, ribolovna, lovna ili druga područja, zaštićena prirodna dobra, mineralne sirovine i dr.) koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta?	Da – reka Drina	Ne
26.	Da li na lokaciji ili u blizini lokacije ima područja koja već trpe zagađenje, ili štetu na životnoj sredini (na primer, gde su postojeći pravni normativi životne sredine pređeni) koji mogu biti zahvaćeni uticajem projekta?	Ne	Ne
27.	Da li je lokacija projekta ugrožena zemljotresima, sleganjem zemljišta, klizištima, erozijom, poplavama ili povratnim klimatskim uslovima (na primer temperaturnim razlikama, maglom, jakim vetrovima) koje mogu dovesti do prouzrokovanja problema u životnoj sredini od strane projekta?	Da	Ne

**UPITNIK uz zahtev za određivanje obima i sadržaja studije o
proceni uticaja na životnu sredinu**

DEO I
KARAKTERISTIKE PROJEKTA

R. br.	Pitanje	DA/ NE	Koje karakteristike okruženja Projekata mogu biti zahvaćene uticajem i kako?	Da li posledice mogu biti značajne? Zašto?
1	2	3	4	5
1. Da li izvođenje, rad ili prestanak rada projekta podrazumeva aktivnosti koje će prouzrokovati fizičke promene na lokaciji (toplifikacije, korišćenje zemljišta, izmenu vodnih tela, itd)?				
1.1	Trajnu ili privremenu promenu korišćenja zemljišta, površinskog sloja ili topografije uključujući povećanje intenziteta korišćenja?	Da	Produbljuje se rečno korito reke Drine	Ne
1.2	Raščišćavanje postojećeg zemljišta, vegetacije ili građevina?	Ne		Ne
1.3	Nastanak novog vida korišćenja zemljišta?	Ne		Ne
1.4	Prethodni radovi, npr. bušotine, ispitivanje zemljišta?	Ne		Ne
1.5	Građevinski radovi?	Da	Izgradnje objekta u klasičnom smislu nema, bagerovanjem šljunka se vrši produbljivanje korita što pozitivno utiče na režim tečenja i plovnost	Ne
1.6	Dovođenje lokacije u zadovoljavajuće stanje po prestanku projekta?	Da		Ne
1.7	Privremene lokacije za građevinske radove ili stanovanje građevinskih radnika?	Ne		Ne
1.8	Nadzemne građevine, konstrukcije ili zemljani radovi uključujući presecanje linearnih objekata, nasipanje ili iskope?	Ne		Ne
1.9	Podzemni radovi uključujući radničke radove i kopanje tunela?	Ne		Ne
1.10	Radovi na isušivanju zemljišta?	Ne		Ne
1.11	Izmuljivanje?	Ne		Ne
1.12	Industrijski i zanatski proizvodni procesi?	Ne		Ne
1.13	Objekti za skladištenje robe i materijala?	Ne		Ne
1.14	Objekti za tretman ili odlaganje čvrstog otpada ili tečnih efluenata?	Da		Ne
1.15	Objekti za dugoročni smeštaj pogonskih	Ne		Ne

	radnika?			
1.16	Novu put, železnica ili rečni transport tokom gradnje ili eksploatacije?	Ne		Ne
1.17	Novi put železnica, vazdušni saobraćaj, vodni transport ili druga transportna infrastruktura, uključujući nove ili izmenjene pravce i stanice, luke, aerodrome, itd?	Ne		Ne
1.18	Zatvaranje ili skretanje postojećih transportnih pravaca ili infrastrukture koja vodi ka izmenama kretanja saobraćaja?	Ne		Ne
1.19	Nove ili skrenute prenosne linije ili cevovodi?	Ne		Ne
1.20	Zaprečavanje, izgradnja brana, izgradnja propusta, regulacija ili duge promene u hidrologiji vodotoka ili akvifera?	Ne		Ne
1.21	Prelazi preko vodotoka?	Ne		Ne
1.22	Crpljenje ili trasver vode iz podzemnih ili površinskih izvora?	Da		Ne
1.23	Promene u vodnim telima ili na površini zemljišta koje pogađaju odvodnjavanje ili oticanje?	Ne		Ne
1.24	Prevoz personala ili materijala za gradnju, pogon ili potpuni prestanak?	Ne		Ne
1.25	Dugoročni radovi na demontaži, potpunom prestanku ili obnavljanju rada?	Ne		Ne
1.26	Tekućee aktovnosti tokom potpunog prestanka rada koje mogu imati uticaj na životnu sredinu?	Ne		Ne
1.27	Priliv ljudi u podržje, privremen ili stalan?	Ne		Ne
1.28	Uvođenje novih biljnih i životinjskih vrsta?	Ne		Ne
1.29	Gubitak autohtonih vrsta ili genetske i biološke raznovrsnosti?	Ne		Ne
1.30	Drugo	Ne		Ne
2. Da li će postavljanje ili pogon postrojenja u okviru projekta podrazumevati korišćenje prirodnih resursa kao što su zemljište, voda, materijali ili energija, posebno onih resursa koji su neobnovljivi ili koji se teško obnavljaju?				
2.1	Zemljište, posebno neizgrađeno ili poljoprivredno?	Ne		Ne
2.2	Voda?	Ne		Ne

2.3	Minerali?	Da	Pesak i šljunak	Ne
2.4	Kamen, šljunak, pesak?	Da	Osnovna sirovina	Ne
2.5	Šume i korišćenje drveta?	Ne		Ne
2.7	Enerija, uključujući električnu i tečna oriva?	Da	Euro dizel gorivo za rad mehanizacije	Da – produkti izgaranja goriva
2.8	Drugi resursi?	Ne		Ne
3. Da li projekat podrazumeva korišćenje, skladištenje, transport, rukovanje ili proizvodnju materija ili materijala koji mogu biti štetni po ljudsko zdravlje ili životnu sredinu ili izazvati zabrinutost zbog postojećeg ili mogućeg rizika po ljudsko zdravlje?				
3.1	Da li projekat podrazumeva korišćenje materija ili materijala koji su toksični ili opasni po ljudsko zdravlje ili životnu sredinu (flora, fauna, snabdevanje vodom)?	Ne		Ne
3.2	Da li će projekat izazvati promenu u pojavi bolesti ili uticati na prenošenje bolesti (na primer, bolesti koje prenose insekti ili koje se prenose vodom)?	Ne		Ne
3.3	Da li će projekat uticati na blagostanje stanovništva, na primer, promenom uslova života?		Pozitivno utiče na zapošljavanje manjeg broja	Ne
3.4	Da li postoje posebno ranjive grupe stanovnika koje mogu biti pogođene izvođenjem projekta, na primer, bolnički pacijenti, stari?	Ne		Ne
3.5	Drugi izroci?	Ne		Ne
4. Da li će tokom izvođenja, rada ili konačnog prestanka rada nastajati čvrsti otpad?				
4.1	Jalovina, deponija uklonjenog površinskog sloja ili rudnički otpad?	Ne		Ne
4.2	Gradski otpad (iz stanova ili komercijalni otpad)?	Da	U toku rada postojaće komunalni otpad vezan za broj zaposlenih	Ne – evakuaciju vrši JKP
4.3	Opasan ili toksični otpad (uključujući radio-aktivni otpad)?	Ne		Ne
4.4	Drugi industrijski procesni otpad?	Ne		Ne
4.5	Višak proizvoda?	Ne		Ne
4.6	Otpadni mulj ili drugi muljevi kao rezultat tretmana efluenta?	Ne		Ne
4.7	Građevinski otpad ili šut?	Ne		Ne
4.8	Suvišak mašina i opreme?	Ne		Ne
4.9	Kontaminirano tlo drugi material?	Ne		Ne
4.10	Poljoprivredni otpad?	Ne		Ne
4.11	Druga vrsta otpada?	Ne		Ne
5. Da li izvođenje projekta podrazumeva ispuštanje zagađujućih materija ili bilo kojih opasnih, toksičnih ili neprijatnih materija u vazduh?				
5.1	Emisije iz stacionarnih ili mobilnih izvora za sagorevanje fosilnih goriva?	Da	Emisija gasova produkata sagorevanja goriva iz	Ne

			mobilnih izvora za vreme rada opreme	
5.2	Emisije iz proizvodnih procesa?	Da		Ne
5.3	Emisije iz materijala kojima se rukuje uključujući skladištenje i transport?	Ne		Ne
5.4	Emisije iz građevinskih aktivnosti uključujući postrojenja i opremu?	Ne		Ne
5.5	Prašina ili neprijatni mirisi koji nastaju rukovanjem materijalima uključujući građevinske materijale, kanalizaciju i otpad?	Ne		Ne
5.6	Emisije zbog spaljivanja otpada?	Ne		Ne
5.7	Emisije zbog spaljivanja otpada na otvorenom prostoru (na primer, isečeni material, građevinski ostaci)?	Ne		Ne
5.8	Emisije drugih izvora?	Ne		Ne
6. Da li izvođenje projekta podrazumeva prouzrokovanje buke i vibracija ili ispuštanje svetlosti, toplotne energije ili elektromagnetnog zračenja?				
6.1	Zbog rada opreme, na primer, mašina, ventilacionih postrojenja, drobilica?	Da	Buka i vibracije zbog rada mehanizacije	Ne
6.2	Iz industrijskih ili sličnih procesa?	Ne		Ne
6.3	Zbog građevinskih radova i uklanjanja građevinskih i drugih objekata?	Ne		Ne
6.4	Od eksplozija ili pobijanja šipova?	Ne		Ne
6.5	Od građevinskog ili pogonskog saobraćaja?	Ne		Ne
6.6	Iz sistema za osvetljenje ili sistema za hlađenje?	Ne		Ne
6.7	Iz izvora elektromagnetnog zračenja (podrazumevaju se efekti na najbližu osetljivu opremu kao i na ljude)?	Ne		Ne
6.8	Iz drugih izvora?	Ne		Ne
7. Da li izvođenje projekta vodi riziku zagađenja zemljišta ili voda zbog ispuštanja zagađujućih materija na tlo ili u kanalizaciju površinske ili podzemne vode?				
7.1	Zbog rukovanja, skladištenja, korišćenja ili curenja opasnih ili toksičnih materija?	Da	Curenje hidrauličkih ulja usled akcidentnih pucanja hidrauličnih vodova u količini do 100 l, curenje pogonskih goriva usled loše zaptivenosti u količini do 2 l, curenje ulja za podmazivanje u količini do 1 l.	Ne
7.2	Zbog ispuštanja kanalizacije ili drugih efluenta (tretiranih ili ne tretiranih) u vodu ili zemljište?	Ne		Ne
7.3	Taloženjem zagađujućih materija ispuštenih u vazduh, u zemljište ili	Ne		Ne

	vodu?			
7.4	Iz drugih izvora?	Ne		Ne
7.5	Postoji li dugoročni rizik zbog zagađujućih materija u životnoj sredini iz ovih izvora?	Ne		Ne
8. Da li tokom izvođenja i rada projekta može nastati rizik od udesa koji mogu uticati na ljudsko zdravlje ili životnu sredinu?				
8.1	Od eksplozija, iscurivanja, vatre itd, tokom skladištenja, rukovanja, korišćenja ili proizvodnje opasnih ili toksičnih materija?	Ne		Ne
8.2	Zbog razloga koji su izvan granica uobičajene zaštite životne sredine, npr. zbog propusta u sistemu kontrole zagađenja?	Ne		Ne
8.3	Zbog drugih razloga?	Ne		Ne
8.4	Zbog prirodnih nepooda (npr. poplave, zemljotresi, klizišta, itd)?	Da	Poplave	Ne
9. Da li će projekat dovesti do socijalnih procena, na primer, u demografiji, tradicionalnom načinu života, zapošljavanju?				
9.1	Promene u obimu populacije, starosnom dobu, strukturi, socijalnim grupama?	Ne		Ne
9.2	Raseljavanje stanovnika ili rušenje kuća, naselja, javnih objekata u naseljima, npr. škola, bolnica, društvenih objekata?	Ne		Ne
9.3	Kroz doseljavanje novih stanovnika ili stvaranje novih zajednica?	Ne		Ne
9.4	Ispostavljanjem povećanih zahteva lokalnoj infrastrukturi ili službama, npr. stanovanje, obrazovanje, zdravstvena zaštita?	Ne		Ne
9.5	Otvaranje novih radnih mesta tokom gradnje ili eksploatacije ili prouzrokovanje gubitka radnih mesta sa posledicama po zaposlenost i ekonomiju?	Da	Otvaranje novih radnih mesta	Ne
9.6	Drugi uzroci?	Ne		Ne
10. Da li postoje drugi faktori koje treba razmotriti, kao što je dalji razvoj koji može voditi posledicama po životnu sredinu ili kumulativni uticaj sa drugim postojećim ili planiranim aktivnostima na lokaciji?				
10.1	Da li će projekat dovesti do pritiska za daljim razvojem koji može imati značajan uticaj na životnu sredinu, npr. povećano naseljavanje, nove puteve, nov razvoj pratećih industrijskih kapaciteta ili javnih službi, itd?	Ne		Ne
10.2	Da li će projekat dovesti do razvoja	Ne		Ne

	pratećih objekata, pomoćnog razvoja ili razvoja podstaknutog projektom koji može imati uticaj na životnu sredinu, npr. prateće infrastrukture (putevi, snabdevanje električnom energijom, čvrsti otpad ili tretman otpadnih voda, itd), razvoj naselja, ekstraktivne industrije, snabdevanje i dr.?			
10.3	Da li će projekat dovesti do naknadnog korišćenja lokacije koje će imati uticaj na životnu sredinu?	Ne		Ne
10.4	Da li će projekat omogućiti u budućnosti razvoj po istom modelu?	Da		Ne
10.5	Da li će projekat imati kumulativne efekte zbog blizine drugih postojećih ili planiranih projekata sa sličnim efektima?	Da		Ne

DEO II

Karakteristike šireg područja na kome se planira realizacija projekta

Za svaku karakteristiku projekta navedenu u nastavku, treba razmotriti da li neka od nabrojanih komponenata životne sredine može biti zahvaćena uticajem projekta.

Pitanje: Da li postoje karakteristike životne sredine na lokaciji ili u okolini lokacije projekta koje mogu biti zahvaćene uticajem projekta:		
1) područja zaštićena međunarodnim, nacionalnim ili lokalnim propisima, zbog svojih prirodnih, pejzažnih, kulturnih ili drugih vrednosti, koje mogu biti zahvaćene uticajem projekta;	Predmetni projekat se nalazi na lokaciji koja obuhvata kat. parc. br. 13933 i 13934 K.O. Badovinci, u površini od 9.999,08 m ² . Obzirom na dostupne tehnike i obim aktivnosti (16.368,60 m ³) projekta ne utiču značajno na životnu sredinu.	Ne
2) druga područja važna ili osetljiva zbog svoje ekologije, npr. močvarna područja, vodotoci ili druga vodna tela, planinska područja, šume, i šumsko zemljište;	Ne	Ne
3) područja koja koriste zaštićene, važne ili osetljive vrste flore i faune, npr. za rast i razvoj, razmnožavanje, odmor, preživljavanje, migraciju, koje mogu biti zahvaćene uticajem projekta;	Ne – uticaji su lokalni	Ne
4) unutrašnje, površinske i podzemne vode;	Da	Ne
5) zaštićena prirodna dobra;	Ne	Ne
6) pravci ili objekti koji se koriste za javni pristup rekreacionim i drugim objektima;	Ne	Ne
7) saobraćajni pravci podložni zagušenjima ili koji mogu prouzrokovati probleme životnoj sredini;	Ne	Ne
8) područja na kojima se nalaze nepokretna kulturna dobra;	Ne	Ne
Pitanje: da li se projekat nalazi na lokaciji na kojoj će verovatno biti vidljiv mnogim ljudima		
	Da. Projekat se nalazi u koritu reke Drine, tako da se može reći da će projekat biti vidljiv mnogim ljudima.	Ne
Pitanje: da li se projekat nalazi na prethodno neizgrađenoj lokaciji, na kojoj će doći do gubitka zelenih površina		
	Ne	Ne
Pitanje: da li se na lokaciji projekta ili u okolini zemljišta koje će biti zahvaćeno lokacijom projekta koristi za određene privatne ili javne namene		
1) kuće, bašte, druga privatna imovina;	Ne	Ne
2) industrija;	Ne	Ne
3) trgovina;	Ne	Ne
4) rekreacija;	Ne	Ne
5) javni otvoreni prostori;	Ne	Ne
6) javni objekti;	Ne	Ne

7) poljoprivreda;	Ne	Ne
8) šumarstvo;	Ne	Ne
9) turizam	Ne	Ne
10) rudnici i kamenolomi i dr.	Da	Ne
Pitanje: da li postoje planovi za buduće korišćenje zemljišta na lokaciji ili u okolini koje bi moglo biti zahvaćeno uticajem projekta		
	Ne	Ne
Pitanje: da li postoje područja na lokaciji ili u okolini koja su gusto naseljena, koja bi mogla biti zahvaćena uticajem projekta		
	Ne	Ne
Pitanje: da li postoje područja osetljivog korišćenja zemljišta na lokaciji ili u okolini, koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta:		
a. bolnice;	Ne	Ne
b. škole;	Ne	Ne
c. verski objekti;	Ne	Ne
d. javni objekti?	Ne	Ne
Pitanje: da li postoje područja na lokaciji ili u okolini sa važnim, visokokvalitetnim ili nedovoljnim resursima, koji bi mogli biti zahvaćeni uticajem projekta:		
1) podzemne vode;	Da	Ne
2) površinske vode;	Da	Ne
3) šume;	Ne	Ne
4) poljoprivredno zemljište;	Ne	Ne
5) ribolovno područje;	Ne	Ne
6) turističko područje;	Ne	Ne
7) mineralne sirovine;	Ne – na lokaciji i okolini lokacije osim rečnog peska i šljunka nisu registrovana područja sa važnim, visokokvalitetnim ili nedovoljnim resursima koji bi mogli i zahvaćeni Projektom.	Ne
Pitanje: da li na lokaciji projekta ili u okolini ima područja koja već trpe zaadenje ili štetu na životnoj sredini, npr. tamo gde su postojeći pravni standardi životne sredine premašeni, koja mogu biti zahvaćena uticajem projekta		
	Ne	Ne
Pitanje: da li postoji mogućnost da lokacija projekta bude pogođena zemljotresom, sleganjem, klizanjem, erozijom, poplavama ili ekstremnim klimatskim uslovima, kao na primer, temperaturnim razlikama, maglama, jakim vetrovima, koji mogu dovesti do toga da projekat prouzrokuje probleme životnoj sredini		
	Da	Ne
Pitanje: da li je verovatno da će ispuštanja projekta imati posledice po kvalitet činilaca životne sredine:		
1) klimatskih, uključujući mikroklimu i šire klimatske uslove;	Ne	Ne
2) hidroloških-npr. količine, proticaj ili nivo podzemnih voda i voda u rekama i jezerima;	Da-proticaj	Ne
3) pedoloških-npr. količina, dubina, vlažnost;	Ne	Ne

4) geomorfoloških-npr. stabilnost ili erozivnost	Ne	Ne
Pitanje: da li je verovatno da će projekat uticati na dostupnost ili dovoljnost resursa, lokalni ili globalno:		
1) fosilnih goriva;	Ne	Ne
2) voda;	Ne	Ne
3) mineralne sirovine, kamen, pesak, šljunak;	Ne	Ne
4) drvo;	Ne	Ne
5) drugih neobnovljivih resursa;	Ne	Ne
6) infrastrukturnih kapaciteta na lokaciji – voda, kanalizacija, proizvodnja i prenos električne energije, telekomunikacija, putevi, odlaganje otpada, železnica;	Ne	Ne
Pitanje: da li postoji verovatnoća da projekat utiče na ljudsko zdravlje i blagostanje zajednice:		
1) kvalitet ili toksičnost vazduha, vode, prehrambenih proizvoda i drugih proizvoda za ljudsku potrošnju;	Ne	Ne
2) stopu bolesti i smrtnosti pojedinca, zajednice ili populacije zbog izloženosti zagađenju;	Ne	Ne
3) pojavu ili raspoređenost prenosioca bolesti, uključujući insekte;	Ne	Ne
4) ugroženost pojedinaca, zajednica ili populacije bolestima;	Ne	Ne
5) osećanje lične sigurnosti pojedinaca;	Ne	Ne
6) koheziju i identitet zajednice;	Ne	Ne
7) kulturni identitet i zajedništvo;	Ne	Ne
8) prava manjina;	Ne	Ne
9) uslove stanovanja;	Ne	Ne
10) zaposlenost i kvalitet zaposlenja;	Da	Ne
11) ekonomske uslove;	Da	Ne

NOSILAC PROJEKTA
 „Savremena Gradnja“ DOO
 Ul. Maršala Tita br.29,
 15216 Mišar
 Direktor

 Danilo Ignjatović